AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 35 Vol. X. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS. 31 d. Rugpjučio (August), 1922. KAINA 5 CENTAI. 10 Metai

LIETUVOS PINIGŲ ĮSTATYMAS PAKEIČIA AUKSINUS LITAIS IR SKATIKUS CENTAIS. LIETUVOS VALDŽIA SKELBIA RINKIMUS SEIMAN.

Nusižudė dailininkas lietuvis. Pakėlė algas plieno darbininkams. Nužudė airių gabiausį politikierių ir augščiausį valdininką. Francuzijos kariškas laivas ubėgo ant uolos. Ku-Klux klaunai persekioja vokiečius mokyklose. Vokietija tariasi su Francuzija. Rusijoj vėl apkaltinta 1500 k ontrarevoliucijonierių.

LIETUVOS PINIGŲ ĮSTATYMAS.

Kaunas, Lietuvoj. Rugpjučio pirmoje pusėje Lietuvos seimas priėmė pinigų įstatymą, sulyg kurio ikišiol skaityti auksinai ir skatikai tampa pamainyti Litais ir Centais; vienas litas susidės iš 100 centų, ir vertėje stovės 0,150462 gramų aukso. Nuo kada nauji pinigai įeis vartonėn, apie tai paskelbs pirklybos ministerija. Ikišiol vartoti rubliai ir markės, bus pakeisti naujais pinigais, sulyg jų vertės dienoje naujų pinigų paskelbimo.

NAUJI RINKIMAI SEIMAN.

Kaunas, Lietuvoj. Seimo pirmininkas Stulginskas ir ministeris Galvanauskas paskelbė naujus rinkimus atstovų į seimą. Rinkimai atsibus 9 ir 10 dienosė Spalio mėnesio. Rinkimams pasibaigus, nauji atstovai, seimo nariai, galbut susirinks po naujų metų. Apie rinkimus prezidento, paskelbimas nieko nesako.

NUSIŽUDĖ LIETUVIS DAILININKAS.

Chicago, Ill. Čia nusižudė lietuvis dailininkas, Vladas Unduras, kuris revolverio šuviu pabaigė savo gyvenimą. Jis buvo skulptorium, ir neteko savo gyvenimui vilties todėl, kad savo išdarbius negalėjo parduot iki tiek, kad iš gauto pinigo galėtų pragyvent. Taip jis aiškina savo laišku policijai, kurį rasta prie lavono.

PAKĖLĖ ALGAS PLIENO DARBININKAMS.

New York, N. Y. Atsibuvusioje čia konferencijoje atstovų trustui priklausančių firmų plieno išdirbystėj, nutarta pakelt visiems darbininkams algas dvidešimtu nuošimčiu. Yra sakoma, kad algų pakėlimą privertė aplinkybės, susidėjusios dėlei iš Europos darbininkų ne atkeliavimo, dėl suvaržymo ateivystės, jų pritruko, kadangi vietiniai darbininkai dirbt nenori.

ŽUVO KITAS AIRIJOS AUGŠTAS VALDININKAS.

London, Anglijoj. Cork paviete, Bando mieste žuvo kitas airių augštas kariškas valdininkas, Mikas Collins, kuris tuomlaikinai užėmė augščiausią vietą Airijos valdžioje. Jis nužudyta atvykus į iškilmes, kurias jam buvo surengę Bandono miesto gyventojai, kaipo naujam vyriausiam kariškam vadui. Pirma to jau buvo keli pasikėsinimai ant jo gyvybės, bet nepasekmingi.

NUSKENDO KARIŠKAS LAIVAS.

L'Orient, Francuzijoj. Iš manevrų grįštantis mušio laivas, kelionėje į Haliguen portą, laike tirštų miglų užbėgo ant uolos, kuri yra 25 pėdų gilumoj ties Quiberon, ir susidaužė taip smarkiai, kad po pusei valandos laivas nuskendo 75 pėdų vandens gilumoj. Iš 900 įgulos tik trįs oficierai ir keturi jurininkai žuvo, kiti visi išsigelbėjo.

KU-KLUX KLANAI PRIEŠ VOKIŠKĄ KALBĄ.

Paterson, N. J. Vietinėse augštesnėse mokyklose įvedus pamokas vokiškos kalbos, vietinis Ku-Klux Klanų skyrius įteikė mokyklų direkcijai aštrų protestą, kuriuomi reikalauja tuojaus prašalint vokiškos kalbos pamokas, kadangi vokiečiai yra atsižymėję savo propagandomis laike karės, ir dabar čia visuose didmiesčiuose steigia savo organizacijas su propagandos tikslais, tad jų kalbai mokykloje neturi but vietos.

BERLYNO KONFERENCIJA PASEKMIŲ NEDAVĖ.

Paris, Francuzijoj. Anglijos ir Francuzijos reprezentantai Berlyne turėjo konferenciją, kurioje mėginta įkalbėt Vokietijai ,kad ji butinai turi Francuzijai mokėt kontribuciją, vienok tas viskas nedavė jokių pasekmių, nes Vokietija paaiškino, kad ji yra arti bankruto, ir mokėt negali. Konferencija išsiskirstė ir dabar susirinko Paryžiun, kad aptarus kokius palengvinimus Vokietijai.

PELNĖ PINIGUS PAČIOS SUŠELPIMUI.

Providence, R. I. Areštuota čia tulą H. C. Coffin, kuris neturėdamas bankoj pinigų, rašė čekius ir juos mainė pinigais, kur tik galėjo. Teisme jis pasisakė, kad neturįs darbo jau nuo Kovo mėnesio, kadangi pinigus, kurių jis turėjo $580, išleido gydymui paliegusios savo pačios, gyvenančios Connecticut valstijoj, toliaus buvo priverstas kaip nors prasimanyt pinigų toliasniam savo pačios šelpimui.

EX-KAIZERIS RENGIASI VEST PAČIĄ.

London, Anglijoj Sulyg gautų čia žinių, buvęs Vokietijos kaizeris, kuris dabar gyvena Doorn mieste, Holandijoj, rengiasi vest pačią, kuria jis yra pasirinkęs vieną našlę, augštos kilmės aristokratę, su trimis vaikais. Vestuvės turės įvykt ateinančią žiemą; jo sužieduotinė dabar tankiai pas jį lankosi ir turi pasitarimus kaslink ateinančio gyvenimo.

AUTOMOBILIAI NELEIDŽIA KARVES.

Attleboro, Mass. Artimieji ukininkai įteikė policijai prašymą, kad kokiu nors budu įvestų tvarką prie Washington gatvės, kurią eina nesuskaitomos daugybės automobilių, ypač subatomis ir nedėliomis, kad dėl jų daugybės negalima nė išvaryt į laukus, nė parvaryt namo karves. Prašoma, kad rytmečiais ir vakarais policija sulaikytų automobilius, kol karvės bus pravaromos į ir iš ganyklų.

GYVATĖ APSIGYVENO NAMUOSE.

Milford, N. H. Namuose Williams R. Roatch apsigyveno didelė, su juodomis strėnomis gyvatė, ir nors daug budų pavartota jos sugavimui, tai visgi ji moka apsisaugot. Kaip tik namuose viskas aptyla, ji iš rusio-išlindus apeina visus kampus ir net ant augšto užsliuogia, bet kaip tik kur pasijudina kas, ji greitai neria rusin ir ten pasislepia.

PATI PANAUDOJO SAVO TEISMĄ.

Lynn, Mass. Tula Grace Comelija nunešusi pas šiaučių pataisyt čeverykus, su juom susibarė, ir tas nemaloniais žodžiais ją įžeidė, užką ji šiaučių Munzio patraukė teisman, bet teismas bylą atmetė. Tada energiška Grace pasiėmus britvą, nuėjus pas Munzio, perpjovė jam veidą nuo ausies iki smakrui. Kada tas išsigandęs apalpo, ji nuėjus policijon pasisakė ką padarius. Iki teismui ji paleista užsistačius $1000, kol Munzio pasveiks.

PORTUGALIJOS GABINETAS REZIGNUOJA.

Madrid, Ispanijoj. Portugalijos politiškas gyvenimas galutinai įra ir jo pataisymui niekas nesuranda budą. Ministerių gabinetas dėjo visas pastangas atsilaikyt nuo krizio, bet ne išlaikė ir pastaromis dienomis apreiškė savo rezignaciją. Viduriniai insurgentai ir finansų krizis valdžiai atima paskutinės spėkas.

POLICIJA PAARDĖ VESTUVES.

Portland, Me. 18 metų Rožė Anasteus buvo pasirengusi važiuot į savo sutuoktuvių ceremonijas, kuomet grinčion įsilaužė policija ir ją areštavo už vagystą, kurią ji papildė į gyvendama Haverhill, Mass. Padarius jos kambariuose kratą, atrasta daug pavogtų daiktų, priklausančių Congress gatvės krautuvei, Haverhille. Ji bus išgabenta Haverhillin ir ten statyta prieš teismą.

APKALTINTA 1500 KONTRAREVOLIUCIJONIERIŲ.

Moskva, Rusijoj. Sulyg komisoriaus Kurskij suteiktų korespondentams žinių, per pastaruosius keturis metus Rusijoj įvairiais budais apkaltinta, išvyta ir nužudyta 1500 kontrarevoliucijonierių, kurie darė suokalbius, veikė bolševikų ne naudai ir rengė kontrarevoliucijas, kad nuvertus bolševikų valdžią.

DEGANČIU KRYŽIUM BAIDO KARIUMENĘ.

Cokesburg, Pa. Nakties laiku, ties kariumenės stovyklomis kaszinkas pastatė ant kalno degantį kryžių. Sargyba pamačius liepsnojantį kryžių, sukėlė kariumenę, kuri nusiskubino ant kalno, bet apart geležinės dudos padaryto kryžiaus, pripildyto degančiu gazu, kariumenė nieko daugiau nesurado. Menama, kad tai KuKlux Klanų darbas, pabaidymui kariumenės.

DIDELĖS VIESULOS SU PERKUNIJA.

Louisville, Ky. Didelė viesula su perkunija perbėgo valstijas Kentucky, Indiana ir New York, padarydama nuostolių iki milijonui doliarių. Sudeginta daug triobų, kitos sugriauta, prie ko žuvo vienas žmogus. Lytaus bangusis vanduo išgriovė kelius ir išnaikino laukuose javus. Žemesnėse vietose prisirinko tiek vandens, kad gyvuliai plaukė.

KALTINA VOKIEČIUS SUOKALBIUOSE

Paris, Francuzijoj. Spėjama, kad Paryžiuje veikia visa eilė Vokietijos agentų, darančių suokalbius žudymui Francuzijos valdininkų, ir, kad pasikėsinimas ant Poincair buvo šių agentų darbas. Pasiremiant tokiais spėjimais, areštuota buvęs Vokietijos iždo ministeriu Guenther, kuris prieš metus Vokietijoj turėjo santikius su Erzbergo suokalbininkais.

GAISRAS AUKSO KASYKLOSE.

Jackson, Cal. Argonaut aukso kasyklose kilo gaisras 3500 pėdų gilumoje, laike nakties, ir užkirto kelią išsigelbėjimui dirbančių darbininkų, kurių dalis išsigelbėjo vėliau, o 75 dar yra kasyklose ir visoki budai juos išgelbėt ikišiol nedavė pasekmių. Iš Kalifornijos instituto pašaukti hemikai skubina gaisrą užgesint hemijomis.

RENGIASI UŽSTATYT RENO APLINKES.

Paris, Francuzijoj. Paryžiun suvažiavus reporacijų komisija tariasi užstatyt Anglijos ir Suvienytų Valstijų piniguočiams Reno aplinkes už Vokietijos skolas, arba karės kontribuciją, kurią pastaroji atsisakė išmokėt. Šitam planui vienok yra reikalingas pritarimas Suvienytų Valstijų, kaipo karės dalininkės. Ar Suv. Valst. pritars, nežinia.

25 METAI KALĖJIMAN UŽ PAČTO APVOGIMĄ.

New York, N. Y. Pasibaigė teismo tyrinėjimai sugautų vagilių, pereito Spalio mėnesyje apvogusių pačto vežimą, paimant siuntinių su $2,500,000. G. Chapman ir G. Anderson, kurie neseniai tapo sugauti, atrasta kaltais ir abudu pasmerkta federališkan kalėjiman prie sunkiųjų dárbų Atlantoj per 25 metus.

REZIGNAVO IRAKO KARALIUS.

Cairo, Egipte. Čia gauta patvirtintos žinios, kad Palestinos provincijos Irak karalius Emer Felsul, su visa savo ministerija atsisakė nuo valdžios ir pasitraukė nuo vietos. Rezignacijos priežastis pamatuojama tuom, kad karaliūs su savo valdžia Anglijos buvo perdaug varžomas, neleidžiant nieko veikt taip, kad butų viltis tikėtis Palestinai ką nors gero.

IŠ DARBO LAUKŲ.

Didieji straikai.

Bitumino kasyklose darbai prasidėjo, bet nevisur. Tulose vietose Illinois ir Indianà valstijose darbininkai neina į darbą, ir reikalauja valandą.

Antracito kasyklose straikas tęsiasi toliau. Buvo keliatas konferencijų darbininkų ir kasyklų operatorių atstovų, kuriose dalyvavo ir valdiškos komisijos, bet tas jokių pasekmių nedavė, ir kas vieną kartą unijų atstovų priimama, tai kitą atmetama, ir taip dalykas velkasi iš dienos į dieną.

Geležinkelių straikas nė kiek ne pažengė gerojon pusėn. Buvo keliatas naujų pasiulymų darbininkams, bet šių atstovai su jais ne sutiko, ir todėl atmainų jokių neįvyko.

Valdžia nematydama jokių permainų visuose straikuose ir nesulaukdama kompanijų susitaikymo su darbininkais, ėmė vėl kalbėt apie paėmimą valdžios kontrolėn, o gal ir nuosavybėn, anglių kasyklų ir geležinkelių. Kongresan jau yra ir bilius įneštas, kad valdžia paimtų kasyklas ir geležinkelius. Prezidentas Harding mano, kad butų geriau, jeigu kasyklas su geležinkeliais paimtų valstijos. Ar išeis iš to kas, ir kas išeis, gal ateinančią savaitę matysime.

Dėl geležinkelių suparalyžiavimo ir anglių stokos vietomis jau artinasi panika. Didmiesčiuose yra abejojama, ar bus galima žiemai prisiartinus atidaryt visas mokyklas, kadangi nebus jas kuom apšildyt. Tuomi daugiausia rupinasi New Yorkas, Bostonas, Clevelandas, Detroitas ir kiti.

Fabrikai, ypač plieno ir geležies išdirbystės, dėl stokos anglių ir geležinkelių suparalyžiavimo, nuo 16 dienos Rugsėjo rengiasi užsidaryt. Automobilių fabrikantas Ford žada atleist nuo darbo 100,000 darbininkų.

—Lawrence, Mass. Pacific Mills audyklos darbininkai susitaikė su kompanija senomis išlygomis ir nutarė grįšt prie darbo nuo 1 dienos Rugsėjo. Kitos audyklos taikosi su darbininkais.

—Monchester, N. H. Amoskeag Co. audyklos kompanija atnaujino darbus visuose departamentuose pereitame panedėlyje.

—Chicago, Ill. 400,000 darbininkų prie darbų ant geležinkelių, pareikalavo pakėlimo algų nuo 35c. iki 48c. per valandą.

BANDĖ BEMOTORINĮ ORLAIVĮ.

Berlin, Vokietijoj. Netoli Gesfeld, prie Rhoen kalno atsibuvo bandymas bemotorinio orlaivio. Bandymus pasekmingai atliko Honoveros tehniškos mokyklos studentas Hentzen. Jis su šiuom orlaiviu ore skraidė per suvirš tris valandas ir pasekmingai nusileido ant žemės. Šito orlaivio bandymai buvo ir pirmiaus, bet dabartiniai pasirodė pasekmingiausi.

BILIUS PRIEŠ NEPAGEIDAUJAMUS ATEIVIUS.

Washington, D. C. Imigracijos valdžia paskelbia Edmondso bilių, sulyg kurio bus deportuojama eteiviai, kurie dalyvauja trukšminguose susirinkimuose. Federališkas prokuroras tokius susirinkimus ištirs. Suradus tokio akto kaltus ateivius, jie bus deportuoti ton šolin, iš kurios atvyko. Jei tokiems ateiviams parsieitų eit kalėjiman, tai jų šeimynos bus deportuojamos tuojau, o kaliniai po atbuvimui baudos. Šito akto įvykdymui reikalaujama valdžios paskirt $500,000.

Žinios iš Lietuvos

Kaunas ("A. L." koresp.). 26—VI—1922 m. Kauno visuomenėje sukėlė didelį įdomumą ir stačiai pakėlė trukšmą garsioji anglių byla, kuri buvo pradėta negirdėt, 16 ir užbaigta, 17 Birželio Kauno apygardos teisme. Toje byloje tarp kitų kaltinamųjų pateko ir buvusis geležinkelių valdybos direktorius inž. Grinkevičius su traukos tarnybos viršininku inž. Strebeika. Minėtieji ponai buvo kaltinami už tai, kad 1920 m. per savo apsileidimą ar apgalvotų tikslų, iš vokiečių firmos priėmę netikusių anglių apie 2000 tonų, nuo ko valstybei buvę iki 700,000 auksinų nuostolių. Grinkevičių su Strebeika teismas rado kaltais ir nubaudė pirmąjį 7 dienoms arešto ir 70,000 auksinų piniginės baudos, antrąjį 5 dienoms arešto ir 50,000 auksinų baudos.

Ši byla, kiek žinia, iškilo daugiausia "Geležinkeliečių Sąjungos" iniciatyva, kurios pirmininkas yra tautininkas - patriotas inž. Pauliukonis. Ir dėl to iškeltoji byla visuomenėje sukėlė daug domos ir piliečių savotiškai nusistačiusių kritikų.

Dėl minėtosios bylos jau išsireiškė ir nekurie Lietuvos laikraščiai. Pavyzdžiui "T. Balso" 99 Nr. prof. Voldemaras džiaugiasi ir sveikina visuomenę, kad atsiradę tokių organizacijų ir ypatų, kurios gina valstybės reikalus, tada kai pati valdžia netik nieko neveikia, bet dar ramina, kad jokių nuostolių valstybei nėra. Gi "Socialdemokratas" 25 Nr. savo straipsnyje dėl tos byols išsireiškia su pašiepimu "Geležinkeliečių Sąjungos" narių net pažymėdamas dviejų įžymesniųjų veikėjų, Pauliukonio ir Grigaliuno pavardes dėl jų patriotizmo, sakydamas, kad dėl jų ir kitų krikščionių kaltinamieji valdininkai visų pirma buvę neištikimi Lietuvos piliečiai. Todėl kai teismas paskelbė smerkiamąjį savo sprendimą "gerų" patriotų krutinė pradėjo lengvai alsuot, o galvos pakilo augštyn, kaip Dievo kuno procesijoj ir t.p.

Taigi kaip matoma iš tokio "Socialdemokrato" dėl tos bylos išsireiškimo, kad čia vaduojamasi savo siaurais ypatiškais jausmais, nes jiems partijos reikalai yra augštesni už visuomenės reikalą ir teisingumo dėsnius. Logiškai sprendžiant, nusikaltimo dalykuose partyviškumas neprivalo lošt nė mažiausios rolės. Kas nusikalto, nežiurint kokios jis nebutų partijos žmogus, tas turi panešt ir užsipelnytą baudą veikiančiojo, baudžiamojo kodekso įstatymais numatomą. Taigi tas geležinkeliečių pasiekiantis priekaištas visai nevietoj. Sąjungečiai iškeldami prieš doriškai, nė morališkai, nė kiek neprasižengė, bet priešingai ji atliko savo šventą pareigą, nes tos sajungos svarbiausiu tikslu yra gerint Lietuvos geležinkelių stovis ir sergėt valstybės turtą. **Lietuvos pilietis.**

Kaunas ("A.L." koresp.). Sekmadienyje, 25 dieną Birželio rotušės salėje buvo vakaras 5 metų sukaktuvėms nuo mirties proletarų poeto Juliaus Janonio. Vakaro programas buvo: Apžvalga velionio gyvenimo, skaityta jo poezijos, eilės, padainuota solo ir tuom vakarėlis užsibaigė.

Kadangi vakarėlis buvo rengtas proletaro nuopelnų pagerbimui, tai žinoma, jį "tikrieji" proletarai žadantieji darbininkams žemiškojo rojaus gerybes, ir surengė. Todėl jie darydami Janonio veikimo nuopelnų peržvalgą, ir gi nesigailėjo savo komunizmo kromeliui pasigyrimų, užduodami gerų pipirų visokiems tautininkams, socialpatriotams, pasmerkė šių dienų Lietuvos menininkus, buk jie tarnauja buržuazijai ir t.t.

Taip ir aš pilnai sutinku, kad pasivadinusieji save tikrais darbininkų klesos išvaduotojais, bolševikais, kalbėt ir rašyt apie brolybę lygybę ir gerovę, moka labai gražiai, kaip jau geriau niekad negali ir but. Tik dėja, kad tikrenybė jų veikimą Rusijoje parodo; kad vietoje žadėtos laimės, jie pagamino šimtą syk didesnį skurdą ir dar žiauresnę už carizmo priespaudą. **Proletaras.**

EPIDEMIJA.

Pasvalys ("A. L." koresp.). Praėjus žiauriai pasaulio viesulai per musų kraštą, visoje Lietuvoje prasidėjo nepaprasta epidemija. Jei žmogus, neišgydoma liga susirgęs numiršta ir kitų neužkrečia, tai viskas be ypatingai blogų pasekmių baigiasi. Ši gi epidemija savotiškos rušies: ji eina, plečiasi, kaip iš kokios kiaurynės. Susieina keliatas žmonių, užsispiria steigt gimnaziją, progimnaziją, vidurinę mokyklą, ar augštesniąją, net patys nežino kaip ją pavadint. Steigt, tai steigt, labai geras, pagirtinas ir net pavyzdingas dalykas, jei tas steigimas nepasiliktų tik ant popieros, kad jį galima butų įvykint kaip reikiant. Jeigu ką nors pradėt dirbt ir vietoje to, kad tas darbas ant gero išeitų—virsta tik blogu arba sudarkytu, kad iš to viso tik kratinys išeina, tai geriau visai nepradėt tokio darbo. Taip yra ir su musų įvairiaspalvėmis mokyklomis. Visur, visuose miesteliuose, tiek miestuose yra gimnazija ar progimnazija, kur dar tokių nėra, tai pageidaujama ar net reikalaujama tuojau įsteigt. Pažiurėkime kaip kai kurios tos augštesnės mokykols sutvarkytos, kas jose mokytojauja?! Nugi toki pat buvę gimnazijų mokiniai, buvę pradedamujų mokyklų mokytojai, abiturientai, o jei kur pasimaišo studentas, tai jau labai gerai. Aišku, kad kaip patarlė sako: "Iš tų šiaudų nebus grudų." Musų kampelis taip pat neišsisaugojo nuo tokios epidemijos. Čia prisispirta jau šį rudenį įsteigt keturklesę mokyklą. Visai bereikalo ir štai kodėl: Už keliato varstų nuo Pasvalio Joniškėlio miestelyj yra vidurinė keturių kliasų mokykla ir žemesnioji ukio mokykla, Linkuvoje vėl yra progimnazija, Biržuose — gimnazija, Vabalninkuose taipgi žadama įsteigt vidurinią mokyklą, o visai pašonyje—Panevėžyje, pati geriausia gimnazija iš visų Lietuvos gimnazijų. Visur aplinkui vis gimnazijos, progimnazijos ir jom panašios mokyklos, leist tik į jas savo vaikus mokytis, bet žiurėk, visoje Lietuvoje tik kelios speciališkos mokyklos yra. Speciališka mokykla, tai retas dalykas. Mums labiau pravartu butų turėt kokią nors speciališką mokyklą, kurią išėjęs mokinys galėtų jau savistoviai dirbt. O ką gi duos ta vidurinioji mokykla? Nugi tik "pisorėlių," o jų musų krašte jau pakankama, net perdaug yra. Reikia rimčiau pagalvot ir pasirinkt, kas gyvenime praktiškiau yra ir kas yra reikalingiau, o ne šaukt ožio ragan, kad tie, kurie mato reikalą steigt speciališką mokyklą, yra šviesos priešai ir tamsos globėjai. Galėtume kiekviename kaime įsteigt gimnazijas, jei jas galima butų vargais negalais išlaikyt ir, kas svarbiausia, tinkamų mokytojų surast. O ką Pasvalio progimnazijoje mokytojais paskirsi? Gal kokį "šiaučių," "kriaučių," ar "staliorių"? Be tó tokiai mokyklai nė tinkamo namo Pasvalyje nėra. Daug kas projektuojama, bet daug kas ir projektu pasilieka.

Stipendijos.

Biržų apskr. savivaldybė paskyrė 4 stipendijas augštuosius mokslus einantiems, butent: agronomui, medikui, veterinarui ir technikui. Tame pat apskrytyje žadama įsteigt kelios augštesnės mokyklos, bet umanitariams mokslus einantiems stipendijos neskiriamos. Laukiama, kad iš kur nors augštąjį mokslą išėję mokytojai patys ir kristų ir musų ponų malonės paprašytų. Daug dar sniego ištirps, kol ateis toki laikai, o umanitarinius mokslus eina net musų pačio apskričio jaunuoliai, nors jų padėjimas labai sunkus.

Birželio 24 d. Pasvalio šaulių burys rengė gegužinę, bet dėl blogo oro turėjo ją atidėt į kitą šventadienį. Besirengdami musų šauliai prie gegužinės, biskį ne taktiškai pasielgė, prasilenkdami su savo obalsiu "gerbt šaulio vardą." Reikia tikėtis, kad jų vyriausybės pasistengs išauklėt savo narius ir iš jų tarpo išmes pasibjaurėjimo raugą.

Tą pačią dieną Pasvalyje įsisteigė vaikų draugija "Aniolas Sargas." Narių prisirašė gerokai. Musų miestelyje esama šioje gadynėje dar tokių žmonių, kurie pavydi panašioms jaunimo kilnioms ir doros draugijoms ir deda pastangas visaip jų darbus trukdyt. Toki žmonės ne iš vietinių žmonių, bet daugiausia iš kitur atsibaladoję.

Bendrovė

Nuo Birželio 18 iki 25 dienos visoje Lietuvcje apvaikščiojama buvo prieš alkoholinė pavasario savaitė. Dėja, ši savaitė aiškiais apvaikščiojimais prieš alkoholio dievaitį Pasvalyje neapsireiškė. Tik Birželio 24 dieną bažnyčioje buvo gražus pamokslas pasakytas prieš alkaholio vartojimą.

Jau keturi metai, kaip Pasvalyje įsteigta vartotojų bendrovė. Ją įsteigt buvo labai sunku, nes kuomet Lietuvoje viešpatavo dar vokiečių žandaro bizūnas ir žmonės buvo visai karės audros suvaržyti, bendrovėn sudėjo savo pinigus vietiniai žmonės, kiek kas galėjo, nes gerai suprato bendrovės naudą. Kad galėtų pasiekt savo tikslą, buvo nusamdytas geras, tinkamas bendrovės krautuvių vedėjas. Pradžioje bendrovės gyvenimas sekėsi, bet kiek paskiau buvo pastebėti netobulumai ir galu gale net nariai jau buvo nepatenkinti bendrovės tvarka. Bet betvarkę pašalint buvo labai sunku, nes buvo susidariusi "drąsuolių" kuopelė, kuri visai nesiskaitė su narių reikalavimais. Dabar gi po ilgų peštynių pasisekė visus negeistinus elementus iš bendrovės prašalint, nors jie gerokai pasipelnė tarnaudami bendrovėje, mat, jiems netiek bendrovės galų gale labas rupėjo, kiek savo kišenius. Dabar bendrovė visai išnaujo pertvarkyta ir darbas vėl gerai eina.

Kaz. Jas.

Baltimorės lietuvių atydai.

Mokyklos reikale.

Tegul bus nesunku jums peržvelgt šiuos paaiškinimus musų pačių naudai paaiškintus.

Kad reikalinga mokykla lietuviškos rašybos, tai menkai rasis tokių, kurie priešysis. Taigi lai buna žinotina, kad šiuose metuose mokykla atidaryta taps vienos iš rupestingiausių draugijų, t. y. Am. L. T. Sandaros 5-tos kuopos. Mokestis mėnesinė, nenorės maišytis su mažais, matosi, bus ta pati — 1 dol. į mėnesį, vaikams ir mergaitėms, gi suaugusieji, kurie gali kreiptis į Sandaros komisiją gavimui kambario kitais vakarais. Tegul buna gana kalbėt senoviškai: "iš rašto duonos ne valgysi." Raštas ant kiekvieno žingsnio žmogui yra reikalingas; žmogus, kurs nemoka rašto, nedrįsta jaustis pilnu žmogumi, todėl, kad mažiausios nuomonės negali kitam perduot raštu, o taipgi ir perimt ją, vis turi melst kito žmogaus, kurs kai kuriuose dalykuose visai bolgai patarnauja. Toliaus žmonės nemokanti ženklelių spaudos, neperskaito kaip reikia knygą ar laikraštį ir nesupranta daug reikalingų dalykų skaityme. O nesuskaitydami ne įgauna norą skaityme jų, kas gana ant tokio žmogaus blogai atsiliepia, nes išrodo mažai žinančiu žmogumi, ir tas labai žemina žmogų. Taigi, kas gyvas į mokslą, nežiurint, senas ar jaunas. Mokintis niekuomet nepervėlu, o naudinga tai ant visados. **Ant. Kurelaitis.**

DIDELIS PIKNIKAS

—— RENGIAMAS ——

"AMERIKOS LIETUVIO"

—— ATSIBUS ——

NEDĖLIOJ, 17 DIENĄ RUGSĖJO, 1922

OLYMPIA PARK,

Prasidės tuojau po pietų. Worcester, Mass.

Kviečiam visus "Amerikos Lietuvio" skaitytojus atsilankyt ir kartu pasilinksmint. Worcesterio Liet. Benas grieš gražias lietuviškas meliodijas, bus įvairių žaidimų ir atsibus išlaimėjimai "Amerikos Lietuvio" paskirtu DEŠIMT DOVANŲ. Prie to bus užkandžių ir gėrimų. Visus labai gražiai kviečiam atsilankyt iš Worcester ir iš aplinkinių miestų.

"Amerikos Lietuvio" Administracija.

——o——0——o——

KELIAUK PER MUSŲ AGENTURĄ.

Didžiausiais pasaulyje laivais, kaip: Majestic, Olympic, Homeric, Berengaria, Aquitania, Mauretania. Jais keliaudamas gali pasiekt Europos portus į 6 dienas. Rotterdamą, Anterpą, Cologne, Frankfortą; į 7 dienas: Bremą, Hamburą, Stetiną, Berliną; į 8 dienas: Rygą, Libavą, Piliavą ir Kauną lengvai į 12 dienų.

Kelionė puikiausią, trečioje klesoje ruimeliai, su vandeniu ir visais parengimais. Valgis geras, vietos pasivaikščiot, greita kelionė jurėmis prašalina visą nuobodumą.

KELIONĖ IŠ LIETUVOS.

Jeigu nori atsiimt savo gimines iš Lietuvos, susižinok su mumis. Geresnio patarnavimo niekur negausi kaip pas mus. Mes parupinsime visus reikalingus dokumentus dėl atvažiavimo. Musų atstovas Kaune parupins jumis kas reikia iš ano šono jurių. Jusų giminaičiai atkeliaus pas jus. Dar Lietuvos nuošimtis nesuvartotas—gera proga savuosius atsiimt. Visada kreipkitės pas mus.

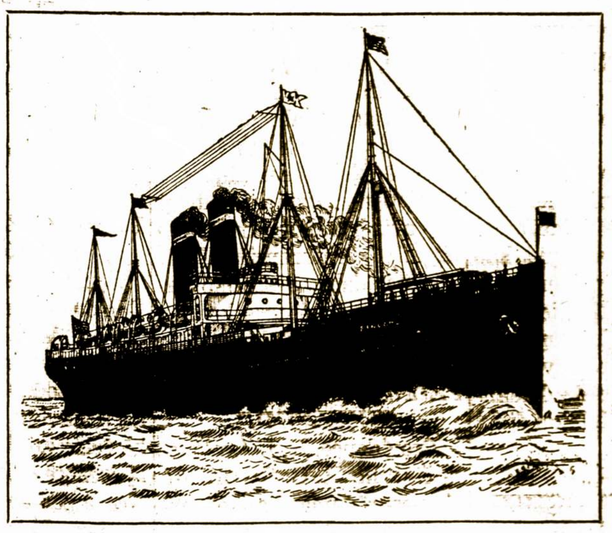

M. Paltanavičia,

15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

— by —

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

— per —

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

ARTINASI ŽIEMA, SU JA ARTINASI IR NAUJI VARGAI.

Pereitoj ir užpereitoj žiemoj žmonės kentė didelį vargą ir skurdą dėlei bedarbių. Prisiartinus pavasariui tas skurdas kiek sumažėjo, nes atsiradus daugiau darbų, jie nors mažumu savo vargus galėjo sumažint, nes gavo progą vienur kitur gaut darbą ir užsipelnyt kiek skatiko kad ir labai skupiam pramitimui. Rods, su pavasariu prasidėjo visa eilė straikų, kurie su savim patraukė daugybę žmonių prie kito vargo, kurį žmoneliai ir šiadien velka, nežinodami net, ar tas vargas kada pasibaigs, ir kaip jis pasibaigs. Vienok straikai palietė tik vieną žmonių dalį, ir šitai žmonių daliai šiadien nedaug kas atjaučia, nes, mat, yra darbo, tai kodėl jie nedirba, ko straikuoja kada yra kas veikt. Taip kalba žmonės, kurie nemoka atjaust kitų skurdą, arba kitaip sakant, "sotus alkanam ne atjaučia."

Su ateinančia žiema vienok laukiama naujo skurdo ir vargo, kuris turės paliest jau ne vieną kurią dalį žmonių, bet visus abelnai. Tuomi nauju vargu ir skurdu bus stoka kuro, be kurio negali apsieit nė vienas. Apart kuro, nors ir ne visur, parsieis atjaust ir maisto stoką, o ypač didmiesčiuose tas bus labai atjaustu, nes ten ir be naujų vargų niekad skurdas ne pasibaigia.

Su ateinančia žiema parsieina tikėtis ir laukt stokos kuro ir maisto dėlei angliakasių ir geležinkelių straiko. Yra paprastas dalykas, kad spekuliantai, žmonių gyvasties kirminai, žiemos metu išnaudoja kiekvieną progą, darydami įvairius trukdymus pristatymui į miestus žmonėms reikalingiausių gyvenimo produktų, kad tik įkelt didesnes kainas ir pasiplėšt niekad jiems ne užtenkamo pelno. Kada tik pas sniegti, kada tik apšala palyja, ar pereina kokia pusnies audra, visada jiems trukiai nepareina, ir todėl visko "pritrunka", užtai paskui tą viską "čėdijant", parduodama skupiai, kad patiems ilgiau užtektų, bet užtaigi už parduodamus daiktus lupama trigubai, kad kišenius prisigrudus pilniaus. Dabargi tam pasitaiko didelė proga, nuo kurios tyos lupikus ne atgrasins nė teismai, nė įstatymai, nė žmonių dejavimai, nes jie jau seniai yra prie to visko pripratę ir prisitaikę. Žmonių dejavimai jiems yra lygiu paprastam musės zvimbimui. Įstatymai jiems yra lengvai apeinami jau nuo seniai išmintais takais. Teismų baudos jiems yra absoliutiškai nejaučiamos, nes jie iš anksto užtektinai prisišienavę, baudas turi kuom užmokėt ir mokėdami jas jie dar pasipelno. Jie galbut šiek tiek, bent per tulą laiką kiek bijotų tik fiziškos baudos, jeigu parsieitų už savo šunybes atkęst kiek ant savo kailio.

Kaip jau žinome, angliakasiai straikuoja nuo pradžios Balandžio mėnesio. Per tą laiką pripildyti anglių aruodai per vasarą išsituštino, nes iš jų sėmė fabrikai gaminamui jiegos, ir todėl tie aruodai ištuštėjo. Rods, bitumino kasyklose straikai jau pasibaigė ir angliai jau pradedama kast. Bet antracito kasyklose straikas dar tęsiamas toliau ir todėl bitumino angliais parsieina aprupint netik artimasias apilnkes, bet ir tas, kuriose naudojama antracitas, tad pirmosios kasyklos netesės suteikt anglių tiek, kiek jų bus reikalinga. O prie to dar prisidės ir išgabenimas bitumino į tolimas valstijas, kurios yra labai toli nuo kasyklų. Jeigu antracito kasiklose straikas ir pasibaigtų, tai visgi anglių taip umu laiku nestengs pagamint, kiek jų bus reikalinga tuojaus.

Galiaus, kad kasyklos anglių ir pagamintų kiek žmonėms jų reiks, tai tą viską nusvers geležinkelių straikas, kuris jau yra suparalyžiavęs pervažą visoje šalyje. Geležinkeliai perdėm yra jau nudėvėti, garvežiai ir vagonai, per visą dirbyklų straiką netaisomi, ir naujų nestatant, nusidėvėję ir galutinai sugedę, nestengs pristatyt kuro ir maisto į miestus tiek, kiek žmonės ten gyvenanti reikalaus, nors kaip kasyklų taip ir geležinkelių straikai pasibaigtų, kad ir šiaiden, nes tvarka ir trukumų užpildymai nėra taip greit galimi, kaip jų pardymas. Todėl turint prieš save viską šitą, parsieina laukt besiartinančios žiemos, o su ja ir naujų vargų.

Naujі rinkimai.

Lietuvos seimo pirmininkas A. Stulginskas, seimo vardu paskelbė naujus rinkimus Lietuvos gyventojų pasiuntinių į Steigiamąjį Seimą. Rinkimams paskiriama 10 ir 11 diena Spalio. Sulyg pirmiaus jau priimto įstatymo, Lietuvai bus renkamas ir atskiras prezidentas, bet tuom tarpu nežinia, kada prezidentas bus renkamas.

Ikišiol buvo labai daug rugonių ant dabartinio seimo atstovų už vienpusiavimus, kadangi jame dauguma atstovais buvo krikščionių - demokratų partijos nariai. Dabar prisiartinant rinkimams partijose bruzdama, kad išrinkus atstovus daugumoje kitų partijų narius. Tame nesnaudžia ir tie patys krikščionys - demokratai. Privatiškoms žinioms tikint, Lietuvoje dabar katalikų bažnyčia yra virtusi tikraja krikščionių-demokratų partijos agentura.

Gerovė valstybės paeis nuo to, kaip gabus ir išmintingi žmonės bus seiman išrinktais. Nesvarbu kokia partija laimės savo atstovų didžiumą, nes jei atstovai bus žmonės ne gabus, ne sąžiniški, perniek bus jiems partijų vardas, nes partija žmogų dar ne padaro doru ir išmintingu, jeigu jis tokiu nėra. Partijos vardas dar nė vieną valstybę ne ištobulino, ne ištobulins ir Lietuvą, jeigu bus žiurima tik į partijas, ne į žmonių gabumą ir tobulumą, jų sąžinę ir išmintį. O kad tokius permatyt ir pažint, reikia žmonių, kurie renka atstovus, kad jie pažintų žmonių vertę ir jų tinkamumą. Rimtesnieji Lietuvos žmonės skundžiasi labiau ant stokos išmintingų rinkikų negu ant išrenkamųjų. Rinkimuose ir išrinkimuose žmonių fanatiškų, vienpusių, arba besivaduojančių tik pašaliniais patarimais, kas juos daro gyvenančiais svetimu protu, sakoma, pasitarnauja daugiausia moterys, kurias prileista prie balsavimų, nė kiek ne atsižvelgus, kokį supratimą apie rinkimus jos gali turėt ir turi, kurios rinkimuose tik ir balsuoja už žmones, kuriuos kunigas joms pirštu parodo.

Kaip ten yra taip, bet moterių Lietuvoj prileidimas prie balsavimo visgi buvo perankstyvas. Reikėjo jas pirmiau leist prie balsavimų tik tuluose rinkimuose ir tai tik valsčiuose, o kada jos butų kiek daugiau pribrendę, tada reikėjo leist prie kitų balsavimų, laipsniškai. Štai Suvienytos Valstijos savo demokratiškumu yra pavyzdžiu visam pasauliui, o moterys čia balsavimo tiesas įgijo dar visai neseniai, o tulose valstijose jose ir šiadien dar nėra prileidžiamos prie visų balsavimų, kol jos išsitobulins ir supras ką balsavimai reiškia.

Kaslink seimo atstovų tinkamumo, ar netinkamumo, tai niekas nesulauks kada atstovai visiems bus geri ir kada jais visi bus užganėdinti, ne atsižvelgiant, kokios partijos rinkimus laimėtų. Pas mus, kaip čia taip ir Lietuvoj, yra įsivyravęs jus, kuriuomi užtikrino, kad didelis "aš" ir todėl kiekvienas toks aš vis savo rėžį rėžia ir mėgsta but "bosu." Pirmiaus toks bosavimas buvo musų išeivijoj, kur jis plačiai bujojo pašelpinėse draugijose, paskui jis persikėlė į abelną išeivijos gyvenimą, ir galiaus persikėlė į Lietuvą, ir todėl šiadien tarp lietuvių beveik kiekvienas geidžia tik bosu but ir daugiau nieko. Tai jau tokia žmonių psyhologija ir tiek to su tuom.

Dėl doliario vertės.

Dr. Charles P. Steinmet, draugas Edisono ir Fordo, korespondentams papasakojo savo nuomonę, sulyg kurios gero jau negalima tikėtis Suvienytose Valstijose, kol doliario vertė bus gvarantuojama auksu, kuris lyg vanduo, vieną kartą suplaukia vienon valstybėn, kitą — vėl kiton, ir tokiu budu, kur auksas susirenka, ten kila didelis brangumas, kadangi jo nepaiso, ir geidžia turėt dar daugiau, gi ten, iš kur jis išeina, ten vėl kila brangumas nėsant kuom gvarantuot vartonėn paleistas pinigines popieras, dargi ir pramonė apsistoja, ir tokiu budu krizis krizį veja ir niekad jie nepasibaigia, o prie to dar pasitarnaujant spekuliacijoms, šalis visai sudemoralizuojama, ir iš krizio išėjimui kelias dingsta. Jisai mato, kad 1917 metuose doliaris buvęs tik 30 centų vertėje, laipsniškai kilęs ikišiol, ir šiadien atėjęs iki 80 centų vertei, augštin jau neina, ir netrukus jis vėl turės pradėt eit žemyn, kadangi Europos pramonė vieton taisytis, vis labiau griuva, ir todėl negalint iš šios išleist čia susirinkusį auksą, jis vėl grįšta bevertėn, o kol auksas šioje šalyje gulės, Europos pramonė nyks, kol galutinai ji sunyks. Išleist auksą Europon vėlgi negalima, nes ten nėra kuom už jį atsilygint.

Kad to išvengus, arba krizį prašalinus ateityje, Steinmetz mato reikalingu pinigo vertę paremt kuom kitu, nekilnojamu produktu, kad jis negalėtų susirinkt vienon valstybėn, arba pereit į vienas rankas. Jis pataria Fordo nuomonei, kad pinigą geriausia gvarantuot vandeniu, kaipo nenykstančiu produktu, kurio jiega gali gvarantuot visą šalies turtą.

Likviduota valstybė.

Juodkalnės, arba Čiornagorijos valstybėlė, egzistavusi tarp Serbijos ir Albanijos, buvo beveik likviduota pasaulinei karei pasibaigus, 1918 m. nes karė pakirto jos spėkas ant tiek, kad ji ilgiau egzistuot jau negalėjo. Tada Centinos konferencijoj nutarta detronizuot karalių Mikitą, o valstybę priskirt Serbijai, po jos karalių globa. 22 dieną Gruodžio tų pačių metų konferencijos nutarimas tapo patvirtintas Belgrade, bet tuomet Juodkalnės dalies gyventojai tam pasipriešino ir kilo maištai, tada karalius Mikita protestavo konfrencijos nutarimą ir jo užtvirtinimą į gyventojus, kuriuomi užtikrino, kad talkininkai sutinka Juodkalnę palikt cielybėje ir tuomi viskas nurimo. 1919 m. Kovo mėnesyje Mikita protestavo ir prieš talkininkus, pasikėsinusius Juodkalnės valstybėlę sunaikint, bet gyventojai tada jau buvo apmiršę visą reikalą ir karaliaus protestą ne parėmė ir taip viskas nutilo. Birželio mėnesyje išsikraustė Italijos ir Francuzijos kariumenės iš Cetinos. Gruodžio mėnesyje detronizuota galutinai karalių Mikitą ir paskirta jam amžina alga po 300,000 frankų kasmetai. 1921 m. Kovo 2 dieną Mikita numirė ir apie Juodkalnės valstybės atgaivinimą niekas neprisiminė.

Dabar Paryžiuje atsibuvusi priemerų konferencija galutinai pripažino Juodkalnę likviduota, ir paskyrė komisiją pravedimui rubežiaus per ją, tarpe Serbijos ir Albanijos, reiškia, padalyt ją tarp šių dviejų valstybių, ir tuomi pasibaigia Juodkalnės egzistavimas.

Vaikai ir darbas.

Suvienytų Valstijų darbo departamentas išleido knygutę "Advising children in their choise", kurioje aprašoma, kad apie milijonas vaikų tarpe 14 ir 16 metų amžiaus, kasmet paleidžiama iš mokyklų, ir tie vaikai paliekami savo likimui, kad pasijieškotų sau darbus. Tėvai jiems tame labai mažai prigelbsti, kad jie galėtų rast sau tinkamą darbą, nes tankiausia ir patys ne nusimano, koks darbas jų vaikams yra tinkamas. Todėl toki vaikai jieško sau darbo patys, nenuvokdami kaip ir kur jį surast, net nenusimanydami, ką jie gali veikt, ir todėl jieško jų fabrikuose, ofisuose, parduotuvėse ir kitur, kur tik laikraštyje pamato reikalaujant darbininkų, be nusimanymo, ar jie tam darbui tinka, ar ne. Kiti susiranda sau darbus, kurie jiems jokios ateities nežada. Dar kiti gauna darbus, kuriuos jie dėl tulų priežasčių negali dirbt ir todėl tankiai maino vietas, pripranta nepastovumo ir paskui niekas ne išeina iš jų. Dar kiti yra varžomi valstijų įstatymais, nes sulyg priimtų tiesų, negali gaut darbo neturint 16 metų amžiaus. Užtai šis darbo biuras mato reikalingu įsteigt tokį biurą, kuris tokiems vaikams sujieškotų tinkamus darbus, ir juos laikytų mokyklose tol, kol jiems tinkamas darbas bus surastas.

Tabako amaras.

Pirmu kartu taboko augintojų istorijoj Wisconsino valstijoj, apsireiškė tabako amaras, arba liga, kuri kaskart užima vis didesnius plotus tabaku užsodintų laukų. Šita liga pasirodo ant lapų. Pirmiausiai pasirodo maži spuogeliai, paskui jie didėja iki cento didumui, sutraukiant ant lapų pusles, kurios paskui gaubiasi ir susigaubimo kraštai jungiasi kruvon, o jų viduje veisiasi kirmėlės, kurios ten veisiasi lizdus ir perisi.

Šita liga pirmų kartu pasirodė 1917 metuose pietinėj Karolinoj, kur gavo sau vardą "laukinė ugnis" (wild fire), bet ikišiol ją niekas nepažinojo šiaurinėse ir šiaur-vakarinėse valstijose. Dabar ji ir čia jau apsireiškė. Wisconsino žemdirbystės komisorius Nergord pataria tabako augintojams tuojaus kreiptis klausiant patarimų pas dr. J. Johnson, Horticulturial Bldg. Madison, Wis.

Ukrainai protestous.

Winnipege, Kanadoj, ukrainų draugijos nulaikė abelną ir bendrą susirinkimą, kuriame nutarta įteikt popiežiui protestą prieš lenkus, kurie Galicijoj persekioja įvairiais budais Rymo ir Rutėnų katalikus ukrainus. Kad protestas butų pasekmingesniu, tai tame pačiame susirinkime nutarta Ryman pasiųst delegaciją, kuri popiežiui įteiktų protestą. Nutarta tarpe Kanadoj gyvenančių ukrainų surinkt aukomis $20,000, kurių dalis butų sunaudota delegacijos kelionei, gi likusią dalį įteikiant popiežiui, kaipo dovaną. Ten pat nutarta įteikt Winnepego arcivyskupui Sinnota, skundą ant katalikų belgų ir francuzų kunigų, kurie savo globoj turėdami katalikus ukrainus, elgiasi su jais kaip su vergais.

Suvienytų Valstijų pačtas vėl parengė medžioklę gaudymui naujų apgavikų, naudojančių pačtą savo išrastoms apgavystėms praplatint, viliojant iš žmonių pinigus. Pirmoje eilėj tokių apgavikų yra apskųstas A. P. Owens, New Yorke, kuris pardavinėja "elektrikinį" diržą, kaipo išgydantį reumatizmą ir kitokias ligas. Jis turi savo skyrius įsisteigęs netik pačiame New Yorke, bet ir kitose valstijose. Antras yra skundžiamu tulas "Clera Company" Texas valstijoj, kuri garsina laikraščiuose kokius ten vaistus, indijonų sutaisytus iš žolių.

Kongresas per keturis mėnesius ginčijęsis už naujo muito bilių, kurį įteikė senatorius McCumber, galiaus tą bilių perleido, balsuojant 25 už to biliaus atmetimą, ir 48 prieš priėmimą tokioj formoj, kokioj jis buvo įteiktas. Bilius perduota muitų komisijai ir galbut jis bus išnaujo perkratomas. Bilius nori muitą pakelt iki tiek, kad įeigas pakelt iki $50,000,000 daugiau negu ikišiol kad buvo.

Vilniuje lenkų teismas suimtuosius lietuviškų laikraščių redaktorius pastatė po laidu iki teismui atsibusiant: "Vilniečio" redaktorių Gaidelionį po 60,000 markių, "Vilniaus Garso" red. Strazdą po 30,000 markių, "Litwos" red. Sipavičių po 30,000 ir "Nasza Ziemia" red. Kiecoltą po 35,000 markių. Gaidelioniui užstatą pasirupinus, vienok jis dar laikomas kalėjime ir nežinia kada jis bus paliuosuotas.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVĮ" TAS VISKĄ ŽINO.

Paaiškinimas.

DAR DĖL PASŲ IŠSIĖMIMO.

Šiomis dienomis Lietuvos Atstovybė išsiuntinėjo visoms paskolos stotims ir kitoms įstaigoms, susižinojusioms su atstovybe, pasų aplikacijų blankų, registracijos korčiukių ir instrukcijų, kaip paskolų stotims ir kitoms įstaigoms geriausia atlikt tą darbą. Taigi turintieji įvairių abejojimų, ar klausimų registracijos ir pasų išiėmimo reikale, lai kreipiasi į stotis, ar kitas minėtas įstaigas.

Atstovybė yra gavusi įvairių užklausimų registravimosi reikale. Be to lietuvių spauda iškelia taip-pat įvairių klausimų ir abejojimų. Todėl matome reikalingu paduot lietuvių visuomenei kai kuriuos paaiškinimus.

1. Įstatymas apie Lietuvos piletybę ir apie Lietuvos piliečių svietur gyvenančių registraciją ne kurioje nors atstovybėje buvo sumanytas ir apgalvotas, bet buvo užmanytas ir išleistas Lietuvos valdžios, seimo ir ministerių gabineto, kuri čia be abejo vadavosi tikrais ir svarbiais Lietuvos valstybės reikalais.

2. Amerikoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams metinio mokesčio už paso atnaujinimą yra nustatyta ne $10. kas metai, bet $5. kas metai. Tik pirmaisiais metais išsiimant pasą reikia įmokėt $10, gi paskui kas metai pasą atnaujinant reikės mokėt po $5. Tą mokestį nustatė ne Lietuvos atstovybė Washingtone, bet Lietuvos valdžia.

3. Daugelis Lietuvos piliečių jau turi išsiėmę Lietuvos pasus. Aaišku, kad tokiems nereikia išnaujo pasų imt, tik jų paso terminui besibaigiant jie turės kreiptis į atstovybę dėl paso atnaujinimo.

4. Jei kurie budami vargingoje padėtyje negalėtų įmokėt reikalaujamo mokesčio už pasą, arba jo atnaujinimą, toki lai gauna iš Paskolos Stoties tinkamą paliudijimą ir prisiunčią jį atstovybėn, kur išduos pasą, tada be mokesčio. Tačiaus neturtas nepaliuosuoja piliečio nuo priedermės išsiimt pasą, t. y. ir neturtingas turi paduot aplikaciją dėl paso.

5. Šeimynos tėvas išima vieną tik pasą sau, savo žmonai ir savo vaikams, ir vieną tik mokestį už visus užmoka. Žmonai ir vaikams (iki 17 metų) atskiri pasai nereikalaujami.

6. Jaunikaičiai ir mergaitės, baigę 17 metų amžiaus, privalo išsiimt atskirus pasus.

7. Lietuvių, Amerikos piliečių turtas Lietuvoje, ar tai žemė, ar pinigai, nekonfiskuojama ir visai nemanoma konfiskuot.

8. Lietuviai Suv. Valstijų piliečiai, gali važiuot į Lietuvą su Suv. Valstijų pasu, užvizuotu Lietuvos atstovybėje, Washingtone. Toki, norėdami Lietuvoje apsigyvent ir įgyt turtą, turės taikytis prie Lietuvos įstatymo apie pilietybę.

Lietuvos Informacijų Biuras.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Chicago, Ill. Kitų kolonijų lietuviai pirmiaus turėjo apvaikščiojimus Suv. Valstijoms pripažinus Lietuvą, pas mus suspėta tik Rugpjučio 20 dienoje, kadangi čia buvo bandyta visoms srioVėms, tautiečiai, socialistai ir klerikalai, tarėsi bendrai rengt vieną iškelmę. Bet kaip visuomet taip ir dabar katalikai viliugingi, jie neva tarėsi su tautiečiais ir socialistais, vienok savo tikslą turėjo slaptybėje ir kada vėlu tautiečiams vieniems rengtis, pastatė neprielankias išlygas, patys katalikai pasistatydami save didesniais. Pamatę tautiečiai viliugystę, susitarė su socialistais, kurie davė "Naujienose" vietos agitácijai ir tą pačią dieną, Rugp. 20 d., kaip katalikai taip ir tautiečiai su socialistais - turėjo milžiniškas demonstracijas, tik katalikai McKinley Park'e, o pažangioji visuomenė didžiulėje 7-th Infantry Regiment Armory svetainėje.

Chicagos lietuviai, kad įsisiubuoja, tai ne juokais, ypatingai kada juos kas bando trukdyt ir visada ką jie nepradeda ar rengia didesnio veikt, tai yra ir priešų kunigėlių, kurie nori sulaikyt žemaičius. Pamenu kada čia S. L.A. turėjo 21 seimą, tai net6 kunigai pasirašė ant cirkuliorų, draudžiančių draugijas nuo dalyvavimo apvaikščiojime, vienok jos (draugijos) per didžiausį lietų maršavo skaitlingiausia, tai ir dabar prieš paskutinę dieną kun. Kruszas su kitais skundė policijos viršaičiui, kad neišduotų progresyviams leidimą gatvėmis paroduot. Žinoma, tas jiems nepavyko, ir kaip minėjau, dėlei klerikalų sutrukdymo, pažangioji visuomenė pradėjo rengtis vėlai, vienok demonstracijoje ir po to įvykusiame mas - mitinge dalyvavo tukstančiai lietuvių. Prakalbos svetainėje prasidėjo 3 val. per Dr. A. J. Zimontą, po tam užleista vedimas programo Dr. K. Drangėlis. Benams griežiant Suv. Valst. ir Lietuvos himnus prasidėjo dienos tikslas.

Pirmu kalbėtojum buvo Dr. S. Naikelis, jam užbaigus perskaityta pasveikinimas prezidento už S. Valst. pripažinimą Lietuvos. Po to pasveikinimas Lietuvos žmonių, kuris taip skaitomas:

"A. Stulginskiui, Lietuvos Steigiamojo Seimo pirmininkui, Kaunas, Lietuva: Chicagos ir apielinkės lietuviai, susirinkę Seventh Infantry Regiment Armory svetainėje, šioje dienoje (VIII 20) karštai sveikina Lietuvą ir Lietuvos žmones ir linki jiems greičiaus atgaut Vilnių ir Klaipėdą, kartu pasižadėdami remt jų pastangas dėl tikros laisvės ir demokratybės."

Po to Chicagos lietuvių žvaigždė, M. Rakauskaitė gražiai padainavo "Greičiau, greičiau," "Oi močiute ką padariai", "Kur bakužė samanota". ir publikai neatleidžiant, nesigailėjo ir dargiau pa dainuot.

Antru kalbėtoju buvo, P. Grigaitis "Naujienų" redaktorius. Jis kalbėjo apie Steig. Seimo priimtąją Lietuvos konstituciją, nurodydamas jos gerasias ir blogasias puses. Po jo kalbos perskaityta išreiškimas sekančio turinio:

"Tukstančiai lietuvių, atlaikiusių įspudingą demonstraciją Chicagos mieste, ir susirinkusių sevent Infantry Regement Armory svetainėje, Rugpjučio 20 d., 1922 m. pasidalint savo džiaugsmu dėl Lietuvos republikos pripažinimo, atkreipė taip pat savo domą į tai, kad Lietuvos Steigiamasis Seimas Rugp. 1 d. š.m. jau galutinai priėmė Lietuvos konstituciją, nutarė išreikšt štai ką:

1) Iš tų žinių, kurios mus pasiekė apie pataisas, padarytas Lietuvos pamatinio įstatymo projekte, tenka spręt, jog Steigiamojo Seimo dauguma, toli - gražu, nepritaisino tų kilnių vilčių, kuriomis Lietuvos liaudis, dvejį su viršum metai atgal, lydėjo savo atstovus į Seimo rumus;

2). Ypatingai apgailestauja ma, kad Lietuvos konstitucija nepanaikino mirties baudos, įsteigė atskirą prezidentą ir suteikė jam labai didelę galę; nedavė pripažinimo darbininkų organizacijų ir straikų laisvei; nepatikrino Seimo nariams buto ir korespondencijos neliečiamybę; neatskyrė bažnyčią nuo valstybės ir mokyklą nuo bažnyčios ir leido privatiko religiško pobudžio mokykloms naudotis valstybės iždu:

3). Amerikos lietuviai tačiaus esame tvirtai įsitikinę, kad Lietuvos liaudis niekuomet neatsižadės savo tiesų ir podedami savo brolių, gyvenančių svetimose šalyse, dės ir toliau savo visas apstangas, kad Lietuvos republika but4 tikrai laisva ir demokratiška."

Po pertraukos kalbėjo Dr. A. J. Zimontas, apie registraciją Lietuvos piliečių ir mokestį $10.00. į metus. Prieš tai irgi išnešta ir paimta rezoliucijaA. Stulginskui, Lietuvos Steig. Seimo pirmininkui. Ant galo kalbėjo Dr. A. Montvidas apie tai kaip klerikalai valdo Lietuvą.

Ci klerikalų kaip daugumą tako "piknike" buvo daugiausia susirinkę mokyklų varomi vaikučiai su mergaitėmis ir moterėlės, suaugusių vyrų mažai buvo, vedėjų to "pikniko" buvo J. J. Bagdžiunas, prisikvietęs miesto policijkierių, kurie angliškai kalbėjo, o moterys nesupratojų į kalbų; p. Čarneckis Lietuvos atstovas irgi buvo tame "piknike". Antroj dienoj buvo "Tribune" paveikslėlis to musų atstovo, bet net sarmata žiurėt ir prisipažint, kad lietuviai turi tokį atstovą, kurio pravardė nepanaši lietuviškai, taipgi išvaizda dar blogiaus, tikras mauša, bet ne lietuvis.

Vaidyla.

Worcester, Mass.—Aušrelės pirmas šiame rudenyj pasirodymas.

Šią vasarą musų mieste yra daugiausia įvairumų. Veik kiekvieną šventadienį piknikai ir tt. Beto worcesteriečiai susilaukė ir ką geresnio apart piknikų. L. D. D.D. Aušrelė perstatė komp. Stasio Šimkaus operetę "Cigonus", Rugp. 20, vakare, Lincoln Park teatre. Nors ir vasaros laikas, bet šiluma žmonių nenubaidė, nes teatras yra ant ežero kranto ir su atvirom sienom, t.y., vasarinis. Ir apie šeštą valandą vakare buvo matyt gana daug lietuvių vaikščiojant po parką (kuris yra netoli teatro). Apie septintą valandą jau prie durių buvo pusėtinai žmonių. Iš tolo žiurint, prisimena Lietuvos atlaidai.

Atidarius duris, teatran žmonių prisirinko virš penkių šimtų. Rengėjai net nemanė, jog tiek galės prisirinkt, tokiu budu vienos rušies tikietų neteko. Čia reikia pažymėt, jog lietuviai pradeda suprast Aušrelės veikmą. Permato, jog minėta draugija dirba dailos srytije ir skleidžia vien tik dailą tarpe lietuvių. Taip-gi ir amerikonus stebino, kad lietuviai gali net operas pastatyt tokiuose dideliuose teatruose.

Prisiartinus paskirtam laikui orchestras sugrajino dar prieš pradedant lošį. Ve ir pakįla uždanga ir lydint orchestrui Aušrelės mišrus choras, pasirengęs cigoniškose drapanose, užtraukė daina. Gražu pažiurėt į tokį puikų burį jaunimo, kaip patarlė sako: "Mergelių kaip lelijų o vaikinų kaip gvai zdikų." Choras šį kartą pasirodė gana puikiai išlavintas. Čia reikia ištart garbės žodį p. J. Dirveliui už gerą išlavinimą.

Roto, cigonų vado rolėje gana tiko J. Dirvelis, nes turi stiprų basso balsą. Ir jeigu dar toliau jį laikys, galima bus susilaukt lietuviško Šaliapino: Era cigonų vado pati Julė Mitrikaitė atrodė į tipišką cigonę, turi švelnų soprano balsą ir ateityj bus galima tikėtis gana geros dainininkės, nors ir dabartiniu laiku Worcesteryj iš lietuvių nesiranda lygios. Garija grafas, Balys Mingilas kaipo prasilavinęs artistas, lošė ir dainavo gerai. Karina, cigonų vado motina—A. Barbaravičiutė, atrodė į tipišką senukę cigonę, nors jauna scenos mėgėja, bet ateityj galima iš jos tikėtis dainininkės ir lošėjos. Patartina pasirodyt tankiau ant scenos, t.y. ir kituose rengimuose Aušrelės parengimuose. Orijo, įsimylėjęs į cigonų vado pačią—P. Skrickis, atliko savo užduotį gerai, turi puikų tenoro balsą.

Garbė Aušrelės draugijai už darbavimąsi dailos srytyj, taipgi garbė jos mokytojui p. J. Dirveliui, kuris darbuojasi ir nori pakelt jaunimą dailoje. Vietinis jaunimas turėtų atkreipt atydą į minėtą draugiją ir kuris dar nepriguli, tuojaus prisirašytų. Čia tėvų pareiga vaikus leist ten, kur gauna tikrą dailos supratimą.

Teatrų lankytojas.

Kingston, Pa.—Piktumai. Kerštas.

Buvusiame S.L.R.K.A. seime Wilksberiuose, Pa. susipyko 4-to apskričio delegatai už rinkimus centro iždininko. Pagal "Vanago" reporterio padavimą, tai ten buvo dvi partijos: "asilinių" ir "vanaginių." Taigi vanaginiai rinkimuose centro iždininko pralaimėjo ir užtai smarkiai supyko ant "asilinių." Kadangi pirmieji esą didžiuma 4-to apskričio valdyboj ir rengė išvažiavimą 15 d. Rugp. Racy Glen parke, su prakalbomis ir dėkavonėmis Suv. Valstijoms už pripažinimą Lietuvos, tai antrieji pakukždomis sumanė rengt parodą 20 d. Rugp. ir pasiėmę "forduką", bėgiojo po apigardas, tartum prašinėdami į veseilę. Na ir susiprašė į Tėvynės Balso redakciją 13 d. Rugpjučio. Tarpe suprašytų, buvo užprašytas ir vienas "didelis šuva", ir užtai mat Tėvynės Balsas pagyrė ir pavadino juos Kingstone "veikėjais." Bet reikia abejot, kad pakukštomis sumanyta paroda išeitų visos apygardos lietuviams ant naudos, ir garbės. O Kingstono lietuviai iš tokių veikėjų pasipiktyt gali, nes kuomet Lietuva buvo blaškoma iš visų pusių ir prašė nors paskolos, tai toki Kingstono veikėjai iš to juokėsi ir bonų nepirko. O kaip jau dabar valstybė likosi pripažinta, tai, mat ir męs dabar "vierni tavo sunųs", tave, tėvyne, apgailestaujam. Reikia pirma but patrijotais, o tuomet bus ženklas, kad esi ir tautos veikėjas.

Kingstono toki veikėjai tegul atmena ką jie veikė 2 d. Vasario, 1922 m., kuomet Lietuvos finansų misija lankėsi Kingstone, ir tegul pasako Tėvynės Balsui ir jei jis tada juos vadins Kingstono veikėjais, tai žinosim, kad nuodėmė buvo paslėpta.

Nors ir buvo 38 ypatos 13 Rugpjučio Tėvynės Balso redakcijoj, bet kaip rodosi, tai buvo tik pasikalbėjimo tikslu susirinkimas šauktas, o ne taip, kad minėtame susirinkime padarė: nebuvo klausimas, kodėl paroda taip umu laiku rengiama ir kas ją rengia 20 d. Rugpjučio, taipgi delegatų nepaklausta, ar jau jų kuopos klausimą susirinkime nusprendė, ar ne, ir ar rems finansiškai, ar ne rems, tik šurum burum ir jau paroda. Dar gerai, kad atidėjo iki 3 d. Rugsėjo. Mat, gal davė progą tulam delegatui, kuris pažadėjo parodai padaryt kokį susirietusį francuzą.

Mano nuomone, jeigu jau rengt su pilnu pritarimu Willksberio apygardos, visų kuopų ir draugijų ir duot bent mėnesį ir pusę laiko prisiruošt tinkamai prie parodos. O jei tinkamai negalima butų prisiruošt, tai geriau vietoj parodos, vietoj mėtymo pinigų už visokias dekoracijas, surengt mass-mitingą Wilkesberyje, užkviest kalbėtojus, išnešt rezoliucijas, parinkt aukų Lietuvos geriems tikslams, o tuomi butų patarnaujama savo tėvynei ir patys nepavargtumem, ir tą pačią garbę, jei ne didesnę nuo svetimtaučių apturėtume. Juk paroda kainous apie $800, jei dar ne daugiau,na ir dar umu laiku rengiantės gal nepavyks gerai. Tuomet bus ir rugonių, ir viskó. O juk labai lengvai galima to viso išvengt.

Taigi kuopos ir draugijos, geriau apsvarstykite, pirmiau prieš laiką, o ne po laiku.

Tikras.

E. Mahanoy Junction, Pa. —Lietuvių diena.

15 Rugpjučio čia įvyko iš eilės aštunta "Lietuvių diena". Buvo tai visų aplinkių lietuvių kolionijų bendras išvažiavimas, kurio visas pelnas skirta šv. Kazimiero minikėms. 11 val. Frackvillės kunigas Bakunas atlaikė mišias, kurioms daug pasidarbavo Frakcvillės Stankevičius, tinkamai išpuošdamas koplyčią gyvų gėlių vainikais. 1:30 buvo "beisbolės" mėtymas tarp Mahanojaus ir Eizeltono lietuvių, bet neteko patirt katrie laimėjo, nes visi tik trepsėjo, kraipėsi, vieni kitiems liežiuvius rodė ir netinkamus žodžius vartojo. Paskui buvo dainos Mahanojaus choro, vadovaujant F. Žalnieraičiui. Tvarka buvo menka, nes buvo keliatas girtų. Padainuota apie 4 dainos, kurioms užteko apie 20 minutų laiko.

Paskuį išėjo ant estrados kun. Karalius, kuris perstatė dainuot Frackvillės chorą ir pasakė, kad tuomi programas baigiasi, 4 val. prasidėjo prakalbos ir koncertas, bet mažai kas susirinko. Kalbėjo K. Krušinskas iš Brooklyno. Kalbėjo prastai ir begalo vienpusiškai. Paskui Frackvillės choras mažų mergaičių, vadovaujant F. Dulkei sudainavo himną, "Broliai seselės", "Senas bernas" ir "Ar tu mane motinėle". Publika labai gėrėjosi ir chorą šaukė atkartot giedojimą, bet kun. Karalius, turėdamas ypatiškumą ant vedėjo,užšokęs ant estrados chorą sulaikė ir perstatė dainuot Tamaquos chorą, kuris dainavo gana silpnai. Paskui dainavo Eizeltono choras, kuriame pasirodė esama girtų netik vyrų, bet ir mergaičių; galbut užtai paskui šiam chorui ir prizas prižadėta, neva už gerą dainavimą, nors geriausia dainavo Frackvillės choras, kuriam prizas visgi teko programui pasibaigus.

Butų patartina ateityje komitetus skirt panašiems surengimams iš žmonių, kuriems nerupi ypatiškumai, nes elgentės kaip dabar pasielgta, pasekmės gali but labai menkos.

Vėjas.

Bridgeport, Conn. — Susitvėrė nauja draugija.

Rugpjučio 14, tarp vietinių lietuvių, jaunų vaikinų Bridgeportiečių įvyko susirinkimas po No. 246 West ave., J. Dulbio kambariuose. Susirinkimą atidarė Dulbis, paprašydamas išrinkt šiam vakarui pirmininką ir sekretorių; Pirmininku išrinkta J. Baltušnikas, sekretorium A. Klinga. J. Baltušnikas paaiškino, kad čia musų priedermė suorganizuot lietuvių atletišką kliubą, kaip kad kitose kolionijose yra toki kliubai.

Paskui buvo tame klausime ilgos ir gilios kalbos, kurios davė gerą medegą suorganizavimui šio kliubo. Likosi įnešta, paremta ir nutarta, kad suorganizuot kilubas vardu Lietuvos Sunų Atletiškas Kliubas (The Lithuanian Sons Athletic Club). Paskui buvo išrinkta valdyba: Pirmininkas P. Baltušnikas, vice-pirmininkas G. Dulbis, sekretorius A. Klinga, iždininkas J. Kvietkus, organizatoriai J. Mileris, P. Brilvč ir A. Juočiukas. Manageris bus išrinktas sekančiame susirinkime

Taigi malonųs broliai ir sesers, bridgeportiečiai! Šiuomi męs prašome jus visus į talką, kad jųs mums pagelbėtumet išpuošt ir išauklėt tą musų jauną Kliuba, nes žinote kad dėl jaunos organizacijos yra reikalingi pinigai pradžiai darbo. Naujas kilubas nutarė surengt milžinišką balių Rugsėjo 30 ir užkviest visas Bridgeporto draugystes, taipgi nutarė paskirt didelį nuošimtį atvadavimui Vilniaus. Šiadien pas mus ateina labai daug žinių iš Lietuvos, kurias męs skaitome laikraščiuose, kad žmonės ten labai nusiskundžia ant Lenkijos. Taigi atminkite, kad mums reikia daugiau kapitalo Vilniaus atvadavimui. Todėl nepamirškite, kad męs turime iškelt savo tėvynę Lietuvą ant augščiausio laipsnio, kam yra pasišventęs Lietuvos Sunų Atletiškas Kliubas.

Nutarta laikyt antras susirinkimas Rugp. 24, toj pačioj vietoj. Malonėkite visi nariai atsilankyt ir naujų narių prirašyt kuodaugiausia.

Valdybos naris.

Newark, N. J.— Išvažiavimas ir degtinė.

13 d. Rugpjučio šv. Mykolo draugystė turėjo išvažiavimą Hunters giraitėn, tik varsnų atstume nuo kito išvažiavimo, kurį turėjo Lietuvos sunų draugija iš Harrison. Stebėtis ir bjaurėtis parsieina matant, kaip suvažiavę žmonės girtuokliauja, prisivežę alaus ir degtinės. Apie antrą valandą jau daug Newarko lietuvių buvo visai girtutėlių taip, kad kiti jau ir gert kaip reikią, ne pajiegė. Bet bjauriausi reginiai pasirodė vakare apie šeštą valandą, kada laikas buvo keliaut namo. Ir netik kad vyrai buvo girti kaip ne žmonės, bet ir moters. Viena buvo tiek prisiurbus, kad taimpėsi gatvėje su trejatu vaikų, ir dar norėjo grįšt atgal išvažiavimo vieton. Paaugus mergina stumte ją stumė ir prašė eit namo, mažieji vaikai verkė, o ji tempiasi atgal giraitėn ir tiek. Kitoj vietoj vyriškis stovėdamas ir tą merginą bjauriai keikdamas liepė palikt ją gatvėje. Mergina nepajiegdama ją sutvarkyt, pasitraukė. Tada priėjo du vyriškiai, kad pagelbėjus jai tą moterį nors prie karo atvest, tada ji parpuolė ant žemės ir vest nesidavė.

Net širdį skauda iš šalies žiurint į tokius žmones, gyvuliškai besielgiančius. Svetimtaučiai pro šalį pravažiuodami, su panieka žiuri ir stebisi matydami tokiame stovyje motiną su mažais vaikais, su kuriais ji, lyg su laukiniais draskosi. Ir mielutis skaitytojau, persistatyk sau tokį bjaurų reginį ir matyk, kaip toki žmonės žemina musų tautą ir vardą.

Šitame daugiausia pasitarnauja ir tokius piktinimus duoda niekas kitas kaip tik pačios draugijos, rengiančios išvažiavimus, kurios leidžia girtuokliaut. Užtai gėda Newarko draugijai, kad ji ne pajiegia pas save užvest tinkamą tvarką ir tuomi puldo savo vardą.

Su Harrison lietuvių draugija buvo visai kas kita. Nors ir ten netruko užsiragavusių, betgi nesimatė nieko, kas butų protą praradusiu. Ypač mergaitės pasirodė mylinčiomis savo tautą ir kalbą, nes pulkelin sustoję sudainavo kelias lietuviškas dainas ir tuomi užsipelno jos pagirtiną vardą.

Mano supratimu, kiekviena draugija, rengianti išvažiavimus, privalo pasirupint neleist savo išvažiavimuose naudot degtinę. Aš labai linkėčia, kad šis atsitikimas tarpe lietuvių butų paskutiniu, netik Newarke, bet ir visoj Amerikoj.

Vincas Daučiunas.

Redakcijos Atsakymai.

Lawrencietis. Jau turėjome kitą aprašymą, kuris buvo sustatytas, tad Tamistos raštelį ne sunaudosime.

J. J. Kuršas. Rezoliucija gauta vėlokai anos savaitės laidai, dabar ji jau be svarbos.

Naris. Pirmąją korespondenciją, dėl stokos vietos, šioje laiodje nesunaudojame, paliekame kitam kartui; nepasens.

J Graudulis. Raupų liga Europoj atsirado 13 amžiuje; ją iš Azijos atnešė kryžeiviai.

M. Morkus. Rymo katalikų kunigams pradėjo draust pačių vedimą popiežius Grigorius VII. popožiavęs 1073—1085 m.

M. Matjošaitis. Tilžė yra Vokietijos valdžioj, kaip ir buvo, tad ir laišką rašant reikia pažymėt "Ostpreusen", nes ji nieko neturi su Lietuvos pačtu.

Veronika J. Klystate. Velionis Šernas gimęs Suvalkų, ne Kauno apyrubėje.

Lietuvos Pilietis. Tamistos raštą "dėlei registracijos" nesunaudosime, nes atstovybė oficiališkai paskelbia, kad piliečiams mokestis skiriama $5 metams, ne 10, ir vieno pašporto užtenka visai šeimynai, ne kiekvienam nariui.

Žingeidaujantis. Seniausios valstijos yra Virginija Massachusetts ir Pennsylvanija.

P. Marijonas. Anglija turi savo valstybinę bažnyčią, kuri atskilo nuo Rymo katalikų praeituose amžiuose, susipykus karaliui su popiežium. Jos apeigos stovi netoli nuo Rymo bažnyčios, arba yra tokios, kokias Rymo bažnyčia naudojo tuose laikuose.

Siųskite pinigus
LIETUVON
per "Amer. Lietuvio"
AGENTURĄ.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

—Mama, pasakyk man, ar paukščiai turi savo namus?

—Vaikeli, paukščiai turi ir myli savo namus kaip ir kitoki gyvunai. Yra pasaulyje vietų, kur paukščių šeimynos per šimtus metų užlaiko savo namus ir palieka savo ateinančioms gentkartėms. Jų namai labai daug paeina nuo aplinkybių gyvenimo. Kur jie randa maisto, kur žmonės jų nenaikina, kur jų gyvenimus nesuardo, jie gyvena ilgai ir savo namelius palieka savo vaikams. Paukšteliai ir paukščiai yra gabiausi budavotojai savo namukų. Jie pataiko suvyt sau drutus, minkštus ir smagius lizdus. Paukščiai, gyvenanti prie vandenų, neveja taip gražių lizdų kaip gyvenanti medžiuose prie namų ir sausumose. Jie pasiganėdina su prastais lizdais, padarytais iš stambių šakų arba veda savo vaikus žemėje pasidarę olas, upių ir jurių krantuose. Didieji ereliai budavoja labai rupius lizdus kalnų augštumuose; užtenka jiems pasimest keliatą pagalių ir šakų, ir taip pasidaro sau lizdą. Garniai mėgsta turėt savo lizdus augštai, medžiuose, kur iškloja sau šakomis, šakelėmis ir žolėmis, kas suteikia lizdui minkštumą.

Garniai mėgsta budavot lizdus ir iš dratų, kur laukuose pjauja javus mašinomis ir mėtosi dratai; garniai iš to naudojasi, sunešdami juos į savo lizdus. Anglijos viename kaime vėjas nugriovė garnio lizdą ant žemės, žmonės apžiurėjo, kad lizdas veik vien iš dratų suvytas. Paskui pasiėmę žiuroną žiurėjo, ar ir kitų garnių lizdai toki, ir nusistebėjo pamatę, kad visų garnių lizdai toje aplinkėje maždaug iš dratų buvo padaryti. Laukiniai karveliai, iš kurių paeina daugybės veislių musų naminių karvelių, budavoja savo namus iš tokios medegos, kokia jiems arčiausiai yra gaminama; prie miestų budavoti jų lizdai yra pilni įvairių spilkų ir dratų. Karvelėliai, paukštukai budavojanti savo lizdus po daržus ir sodus, budavoja iš samanų, vilnų, gražiai išvytus su arklio plaukais. Į šonus priedda iš visokių naminių liekanų kaip degtukų galai, siulai ir kiti daiktai.

Strazdai budavoja savo namus labai gražiai. Iš viršaus sutveria savo lizdą iš visokių šakučių, samanų ir įvairių smulkmenų, viduryje daro gražų iš lygių pamušalą, iškresdami gražiai purvu, žemėmis, taip kaip kad butų tinkavotas. Nelatlieka darbą netik dailydės, bet ir murininko. Taip gražiai pasidarę savo namukus, išsiveda savo šešis vaikus ir gražina aplinkę gražiais čiulbėsiais.

Daugelis yra mėlynų paukštelių, kurie ramina ir gražina žmogaus gyvenimą. Iš visų paukščių ir paukštelių, lakštingala užsitarnauja geriausią pagyrimą už savo malonų čiulbėsį. Rodos, kad lakštingalai tarpe visų kitų paukščių verta gyvent rumuose už jos netingėjimą ir mokėjimą gražiai čiulbėt. Bet ji pasiganėdina prastu savo lizdu, daug prastesniu už kitų paukščių. Jų namukai ,suvyti iš žolių, daro paprastą lizdo išveizdą, kaipo garsios dainininkės. Daug mat prakilnių žmonių gimė ir gema labai prastuose nameliuose, kada vėliau jų gyvenime žmonės atranda juose genijų gabumus ir pastoja garsiais pasaulyje. Taip ir lakštingala, nors prastame savo lizde išveda savo mažą šeimyną, kuri išaugus žavi visas aplinkes.

Vieversys kitas puikus dainininkas, kuris žavi savo dainomis, bet lizdas jo paprastas ir dargi vejamas ant žemės, labai pavojingoj vietoj, kur gali ištrempt jį ir su naikint bilekokis praeivis. Balsas jo vienok yra tikra linksmybe pavasario, kada augštai iškilęs jis dainuoja.

Dagilis yra malonus paukštelis, mėgsta gyvent netoli žmogaus; jo gražios, skaisčios akys ir raibas gužys, malonus žmogui matyt, o dar maloniau klausyt jo labai gražių dainelių, kada kiti paukšteliai aptingę ilsisi. Pamatęs žmogų jis pirmas atlekia į arčiausius medžius, rodos pasisiulyt su savo darbu, nurinkt nepageidaujamus vabalėlius nuo gražios pievelės. Veja sau patogų lizdą iš minkštų daiktų ir veja kur tik jis pamano, kur tik jam patogu. Dagilukai taip pripratę prie žmonių Anglijoj, kad kartais jie susiveja sau lizdą net žmonių gyvenime ir savo vaikus išsiperi, nežiurėdami, kad žmonės pro juos tankiai vaikščioja.

Krugždai taipgi mėgsta gyvent žmonių triobose ir lizdus savo gražiai iš purvo susimurina, bet netaip yra prielankųs prie žmogaus, kaip dagilukai. Krugždai pastebėtini savo namų statyme; negana, kad jie lizdą pasidaro, bet dar ir stogelį gražiai uždeda, palikdamosi duris išėjimui.

Zylė yra mažas paukštukas. Ji jieško sau vietos pasidaryt lizdą, kur nors išpuvusiame medyje. Bet labai retai kada išpuvę medžiai laikomi sode arba darže, tai zylė suveja sau lizdą ir išmestame puode, kuris yra kur ramesnėje ir saugesnėje vietoje.

Labai gražų namuką pasidaro pietinės Amerikos paukštukas vadinamas kopturo. Jis budavoja savo lizda panašiai kaip kregždės, iš purvo, uždeda stogelį ir pasidaro skylę. Įdomiausia, kad jis budavoja savo lizde du mažus kambarėlius; vienas vaikų perėjimui, kitas gyvenimui kambarėlis.

Paukštelis, vadinamas dailyde murininku, veja savo lizdą medžio skylėje, gražiai išmurydamas sau lizdą. Kada patelė padeda visus kiaušinius ir rengiasi perėt patinėlis užmurija patelę, palikdamas tik mažą skylutę, kad atneštą maistą galėtų jai paduot ir taip patelė gyvena užmuryta, kol išperi vaikus. Patinėlis pasiima visą darbą ant savęs, kad reikalingą maistą jai pristatyt.

Įvairųs paukšteliai įvairiai budavoja savo namelius. Jurių paukšteliai išsiperi ant grynos uolos pajuryje. Srušis veda savo vaikus, pasidaręs duobę minkštose smiltyse. Lizdai padaryti kaip buteliai, kaip cukraus galvos, iš visokios medegos, purvo ir klijų, paukščių snapu pagamintų. Mažesni paukšteliai budavoja gražesnius sau lizdus už didelius paukščius. Vienas paukštis, vadinamas baya, ir gyvenantis Indijoje, kad padabint savo lizdą šviesomis, prisineša žibančiujų vabalėlių ir juos įpainioja į lizdą, kad jo namukui gražiai šviestų.

Žmogus daug gali pasimokint nuo paukštelių, sau namus pasibudavot, ir juos mylėt.

Nemuno Sunus.

KAIP POPIEŽIUS PIJUS XI GYVENA.

Šiadien Ryme kiekvienas stebisi gyvenimu popiežiaus Pijaus XI, nes gyvena labai prastai ir skupiai, valgo mažai ir kasdien tuos pačius valgius, ir net skutasi pats.

Jau nuo seniai vatikanas nemato popiežiaus, kuris išduotų daug pinigų savo reikalams ir papuošalams; lyginai Benediktas XV ir Pijus X gyveno gana skupiai, bet dabartinis Pijus XI pastaruosius pralenkia.

Benediktas XV valgė labai mažai, bet valgė pikliavotą duoną, keptą sulyg francuzų metodos. Pijui XI ir tas pasirodė perdideliu smaguriu, ir todėl liepė pasakyt kepėjui, kad popiežius nori valgyt tą pačią duoną kurią valgo šveicarai kaimiečiai, arba vatikano vartų sargai, apsirengę viduramžinais kostiumais, kurie savo išžiura stebina čia atsilankančius meldžionis ir šiaip svečius.

Nuo kaip seniai popiežija egzistuoja ir, nuo tų laikų, kada popiežiai paliovė barzdas auginę, kiekvienas popiežius turėjo sau privatišką barzdos skutiką; toks skutikas paprastai turėjo didelę reikšmę ir paguodą vatikano armijoj. Dabartinis popiežius jį ne prašalino iš tarpo savo tarnų, kaipo gerą žmogų, tarnavusį savo pirmtakunui, vienok barzdą skutasi pats, kas rytas.

Pirmutinė moteris popiežiaus rume.

Nelabai seniai popiežius Pijus XI pasiėmė į savo rumus tarnaitę moterį, Signorą Lindą. Buvo tai pirmutinė moteris popiežiaus rume ir todėl daugelis pralotų į tai žiurėjo skersomis, kaipo į jiems sulaužymą precedenso. Popiežius paaiškino jiems: "Ta materis pas mane tarnavo per keturiolika metų. Jei nėra precendenso, tai aš jį įsteigsiu; precedensai visuomet paėjo nuo precendenso, kuris precendenso neturėjo."

Signora Linda tarnavo pas jo motiną, gyvenusią prie Como ežero, budama dar maža. Kada motina numirė, Linda buvo jau suaugusi mergina. Dabartinis popiežius davė jai prieglaudą, ir ją užlaikė savo karjieros laikuose. Dabar ji turi 68 metus. Rėdosi kaip vienuolė ir gyvena dviejuose mažuose kambariuose. Ji prižiuri popiežiaus drabužius ir duoda įsakymus virėjams, kaip taisyt valgius.

Valgius popiežius valgo gana paprastus. 8 valandą ryto geria puodelį kavos ir užkanda paprastos duonos. 2 valandą privatiškame valgymo kambaryje valgo pietus, sulyg senojo popiežių papročio, laike pietų prie stalo sėdi tik vienas. Valgo bliudelį paprasto viralo ir šmotelį keptos, ar virtos mėsos, su kokioms daržovėms, vaisiais, biskį surio, užgeria taurę raudono vyno ir paskui puodelį ne baltintos kavos. Visi valgiai priruošiami paprasčiausiu budu, taip kaip juos gaudavo namuose savo tėvų Ratti, gyvenant jiems prie Como ežero. Tik kokioms iškilmėms įvykus valgo ką nors saldžiai, bet tada nevalgo surio nė sviesto.

Dirba ilgai ir atydžiai.

Dienomis visuomet yra užimtas. Keliasi 7 valandą ryto ir savo apartamente pats atidarinėja langus, paskui rengiasi be kitų pagelbos. 7:30 eina atlaikyt mišias. Išpažintiės eina kartą savaitėje. Spaviednyku turi sau pasiskyręs jauzuitą Celestiną Alizardi.

Po mišių grįšta savo apartamentan ir geria puodelį kavos ir paskui turi pasikalbėjimą su savo raštininkais. 9 valandą eina ant antrųjų apartmento grindų (gyvena ant trečių) ir ten atileka savo oficiališkas pareigas.

Pasivaikščiot vyndaržyje eina tankiau negu Benediktas XV ir Pijus X. Vaikščioja, jei šalčiau, apsisiautęs balta jupa ir su raudona kepure ant galvos; kada šilčiau, vaikščioja vienplaukis. Vieną valandą pavaikščiojęs, eina apartmentan, išgeria puodelį kavos ir kelias minutas atsilsi. Paskui eina į savo apartmento oficiališkuosius kambarius ant antrų grindų, ir ten nuo 5 iki 8 valandai priima pralotus ir kitus dignitorius, apkalbėjimui šiokių ar tokių reikalų.

Tarpe 8 ir 10 valandų vakarienė, kuriai jis valgo tankiausia porą kiaušinių, bliudelį kokios sriubos ir kokios košės; su rio ir vaisių valgo labai retai, bet niekad ne apsieina be puodelio ne baltintos kavos.

Gult eina pusnaktyj.

11 valandą pusnakčio eina į savo kambarius ir baigia dienos darbus, kurie likę ne pabaigtais, paskui vieną valandą ima apdumojimams. Ir taip tankiai, kada visame Ryme žiburiai seniai užgesinti ir žmonės miega, popiežiaus kambariuose dar dega žiburiai.

Kambariai papuošti labai prastais ir senais rakandais. Yra tai tie patys kambariai, kuriuos Leonas XIII buvo paskyręs erarhijos sekretoriui. Jie išsikiša šv. Petro aikštėn. Kambariai vienok gramzdųs, sienos išlipintos popieromis, tik koplyčios sienos uždengtos raudonu purpuru. Koplyčia įrengta kambaryje, kuriame Benediktas XV miegojo, gi kur šio buvo miegojimo kambaris, Pijus XI įsitaisė koplyčią. Miegojimo kambaryje grindys nieku nėra dengtos. Viename apartmente yra tik vienas zerkolas, kuriuom papiežius pasinaudoja tik kada skutasi barzdą.

Dabartinis popiežiaus tarnų turi nedaug. Ant trečių grindų nėra jokių šambelanų, nė pakalikų, tik vienas tarnas, be uniformos.

LIUOSOJI VALANDA.

Jaunimo skyrius

Kur musų jaunimas?

Jau metai laiko suėjo kaip "Amerikos Lietuvyje" įvesta jaunimo skyrius "Liuosoji Valanda." Prieš to skyriaus įvedimą Redakcija pakvietė sandarbininkaut musų jaunimą, kaip jaunikaičius taip ir mergeles. Buvo prašoma visų rašyt kas ką gali ir ką mėgsta: eiles, vaizdelius, apysakymėlius iš savo atsitikimų. Buvo prašoma visus prisidėt prie gyvo darbo, kad dirbant netik pasirodžius savo vardu, savo buvimu, arba net ir gabumu, bet kad ir prasilavinus, kad pripratus prie plunksnos ir dailiojo, literatiško darbo.

Buvo tai gražus Redakcijos sumanymas, kuris vertė daugel ko tikėtis ir daugel ko laukt iš musų jaunimo, kuriam šitas skyrius "Liuosoji Valanda," buvo pasiulyta kaipo liuosa mokyklėlė, kurioje lengva pralavint savo mintis, savo gabumus praplėst, priprast prie literaturos, pamėgt skaitymą ir rašymą, kad tuomi prirengus dirvą blaivesnei ateičiai, kad vėliasnėji karta turėtų iškur semtis pasitobulinimą.

Iš to buvo tikėtasi labai gerų pasekmių. Žinant, kad kiekvienoje lietuvių kolonijoje yrā desėtkai lietuviško jaunimo, kuris per dėm skaitomas šimtais tukstančių, žinant, kad iš šiadieninio jaunimo kiekvienas gali rašyt ir skaityt, žinant, kad šiadieninis lietuviškas jaunimas yra jau ne tas, kokiu jis buvo prieš keliolika metų, kuomet auklėjosi ištautėjimo tinkluose, kuomet šiadien jaunimas skaitosi perdėm lietuvišku jaunimu, ką parodo jų organizavimasis į chorus, kuopas ir įvairias draugijėles, tikrai tikėtasi ir laukta gerų pasekmių.

Spėjant esama lietuviškojo jaunimo bent keturis tukstančius (tai gana mažai) pusę šito skaitliaus galima skirt tai kategorijai, kuri nieko nepaiso ir prie lietuvystės laikosi tik kitų pasidarbavimu ir rupesčiu. Likusią dalį galima padalyt pusiau, vieną dalį skiriant kitai kategorijai, kuri užsiima kitokiais lietuvystės darbais ir priklauso sriovių disciplinai, kuri liepia veikt tik savo naudai. Tad iš to skaitliaus liktųsi dar vienas tukstantis "Liuososios Valandos" šalininkų. Jeigu ir tiek perdaug, tai bent penkių šimtų reiktų tikėtis; tegul dviejų, o galiaus, bent vieno šimto, tai jau butinai reiktų tikėtis.

O vienok ir to mažiausio nuošimčio pas mus nesiranda, nes per metus laiko "Liuosoje Valandoje" savo plunksnos darbais pasirodė tik P. Aukštikalnis, Ona Ambras, J. Žukauskas, Gailutis, ir dar vienas kitas, tai ir viskas ką mes matome iš musų jaunimo. Tad turint prieš save tokius liudyjimus, kįla klausimas: "Kur musų jaunimas?"

Aišku, kad musų jaunimas yra apsiaubtas apsileidimo, sutingimo ir nepaisymo rukais. Jisai auga ir gyvena tik gužynėms, šokiams, pasiglamžymams vienų su kitais, ir daugiau niekam. Jis prie draugijų, prie lietuviškos dailos organizacijų priklauso tik dėka vieno kito veikėjo, kurie daugiausia tik vienais pataikavimais jį suorganizuoja ir palaiko, ir kaip greit toki veikėjai, dėl šiokių ar tokių priežasčių pasitraukia nuo vadovamimo, ir jei jų vieton nesiranda kiti, tas jaunimas, lyg alkanas paukštis grudais priviliotas, arba pakrinka, arba liekasi veikime negyvu, arba gyvuojančiu tik iš vardo, ne iš veikimo.

Literatiškoje dirvoje kas kita. Rašytojams niekas nerengia išvažiavimus, ar vakarus su šokiais ir niekas juos laikraščiuose ne reklemuoja "gerbiamais veikėjais," nes rašytojams reikia patiems save parodyt savo darbštumu, savo idėjomis, o pas musų jaunimą to nėsant, visuomenės viltis ir lukuriavimai iš musų jaunimo gražios, ideališkos ateities, liekasi tuščiu.

Seni ir jauni labai tankiai pasigėri jau mirusių rašytojų literatų plunksnos pagimdytomis eilėmis, vaizdeliais, atsiminimais ir nuotikių gražiais aprašymais. Patys jų pėdomis sekt betgi nemėgina, ir visai ne mano, nes.... ką čia. Bene duoną iš to valgysi, ar ką? Taip sakydavo daugelis musų senelių, kurie nesuprato naudos iš vaikų mokinimosi skaitymo ir rašymo. Musų šiadieninis jaunimas ir mokėdamas jau rašyt ir skaityt, nesupranta naudos iš lavinimosi, iš idėjos auklėjimo savo tarpe, nes snaudžia apsileidimu.

Ei, jaunime! Pabusk! Laikas tau jau suprast, kad reikalinga imtis prie užpildymo tų didžiųjų spragų, kurias paliko musų garbingos atminties rašytojai, kaip Vaičaitis, Kudirka, Višinskas, ir daugelis kitų. Sek jų pėdas ir pažink jų idėjas, kuriomis jie puošė musų neturtingą literaturą. Mėgink ideališką kelionę retais, silpnais žingsniais, o kada įsijudinsi, įprasi, atliksi tolimą ir naudingą kelionę. Visuomenė tave užtai paminės geruoju vardu.

Vincas.

Ašmenos pakrantė.

Mieloji Ašmenės pakrantė!
Malonus tas mano kaimelis,
Kur gimiau ir augau—
Ten mano tėvelis.
Kiek kartų ant kalno
Sen's mano tėvelis
Grumojo jis ir barė,
Kad aš blogai aręs.
Bet tie jo tai žodžiai,
Toki lengvi buvo,
Kad aš neatbodams—
Liuosai ariau žemę.
Aręs aš per dieną,
Vakare sustojau—
Arklius išsikinkęs,
Namolei perjojau.
Sena motinėlė
Apie manę trusė;
Davė man bulvinės—
Srėbiau iki sočiai.
Pasivakarienevęs,
Pančiu susijuosiau,
Ant arklių užsėdęs,
Ganyklon išdrožiau.
Per naktį po krumus,
Papieviais landžiojau—
Arklius prisiganęs,
Laukan juos tempiau.
Aušrai netekėjus,
Vyturiams negiestant,
Aš jau su arkliais, plugu—
Vagų vagas tiesiau.

Mentrydas.

Pas tėvelį.

Kaip gerai, malonu,
Pas tėvelį augti:
Nesirupink, nemastyk,
Kuom rytojuj misi.
Sau gyvenk, vis ramiai,
Duonos iki valiai.
Bet vis tuo, visukuo—
Nėsi užganėdint's.
Tau vis reik, visko trūk,
Svetimų kalbelės....
Pamatai, supranti,
Kuomet įklimpsti.
Bet pervėlu, permažai,
Dabar suprątai.
Eik tolyn, brisk gilyn—
Į vargų daugybę.
Bus ramu, ir jauku,
Kaip tėvu vadins.
Tik maastyk, ir galvok,
Kad turėtai darbą.
Pareitai, parneštai—
Uždirbęs duonelę.
Sau augyk, ir galvok,
Kad sveiki vaikeliai.
Ten nueik, prisidėk —
Kur eina kalbelės...
Susirišt, susijuost
Į vieną šeimyną.
Tol kovot, ir laikyt,
Prieš turčių galybę.

Mentrydas.

Erškėtukas.

ŠIS-TAS IŠ VISUOTINOS ISTORIJOS.

BENDRASIS ŽVILGSNIS.

Istorija, tai apipasakojimas to, kas pasaulyje įvyko, atsitiko. Tačiau įvykių, kurie atsitiko maždaug per 6000 metų, musų žemėje yra taip daug, kad visų jų jokiu budu istorija negali apipasakot, todėl istorija pasakoja tik svarbesniuosius įvykius, tuos, kurie turėjo didesnę reikšmę platesnei žmonijos daliai.

ISTORIJOS PADALINIMAS.

Istorija iš atžvilgių į jos medegą, dalinama į politišką ir apšvietos istoriją. Apšvietos istorija apima taip pat tikėjimo istoriją, tai yra: bažnyčios arba šventąją istoriją; gi apimties atžvilgiu istorija dalinasi į: bendrąją, universališką ir į ypatingą specializaciją.

Kaip kiekvienas žmogus pergyvena tris laikotarpius jis gema, auga arba bręsta ir sensta-miršta, taip lygiai kiekviena tauta: ji pasirodo istorijoj arba eina, ji pasiekia augščiausiąjį savo laipsnį, klesti ir nyksta — žusta. Taip pat visas laikas nuo pasaulio įkurimo dalinamas irgi trimis dalimis.

Istorijos pradžia skaitoma 2000 metų prieš Kristaus gimimą. Nuo šio laiko istorija paduoda jau kritiškus įvykius. Laikas nuo pasaulio sutvėrimo, iki istorijos pradžios vadinasi priešistoriškais laikais. Tą turėdami omenyje, istoriją daliname:

Senovės istorija apima laikotarpį nuo 2000 metų prieš Kristaus gimimą, iki gminoruchų, t. y. 375 metų, arba, geriau sakant, iki žlugimo vakarinės romėnų imperijos.

Vidurinių amžių istorija apima laikotarpį nuo 476 metų, po Kristaus gimimo, iki 1492 metų, t. y. iki atradimo Amerikos.

Istorija naujųjų amžių, apima laikotarpį nuo atradimo Amerikos,ikimusų gyvenimo laikų. Kiekviena istorija dalinasi vėl į keliatą laikotarpių arba perijodų, apimančių laiką nuo vieno iki kito svarbesnio įvykio.

ISTORIJOS METODA.

1). **Istorijos įvykius** galima išdėstyt be jokio pertraukimo bei apleidimo, arba juos galima aforistiškai išdėstyt, t. y. pertraukiamai, kada žymima tik svarbesnieji, o ne taip svarbus įvykiai praleidžiama.

2). **Etnografiškas** įvykių išdėstymas, jei yra išdėstomi įvykiai ir veiksmai atskirų tautų bei žmonių atskirai pradedant nuo pradžios iki galo, be jokio pertraukimo.

3). **Sinchronistiškas** įvykių dėstymas yra tuomet, kada atsižvelgiant į epokas bei laikotarpius žiurima kas svarbaus įvyko visose tautose — žmonijoje.

4). **Monografiškas** įvykių dėstymas yra tuomet, kada yra aprašomas vienas kuris dalykas, sakysim aprašymas gyvenimo kokio nors garsingo žmogaus, vadinasi biografija, aprašymas istorijos vieno miesto, vienuolyno ir tt.

5). **Metraštinis** įvykių dėstymas bus tada, kai atsižvelgiant į metus aprašoma kas juose svarbesnio įvyko: karės, gaisrai, marai ir tt. Toks įvykių dėstymas viduramžiais vadinosi kronikišku. Prie šio įvykių dėstymo priskiriami ir atsiminimai bei memuarai, rašyti žmonių, kurie patys buvo liudytojai aprašomų įvykių.

6). **Fragmatiškai istoriškas** įvykių išdėstymas yra tada, kai aprašant ir paduodant įvykius pažymima taip pat ir priežastis, dėlko tie dalykai toki, o ne kitoki įvyko.

7). **Kritiškas** įvykių dėstymas yra tas, kurs pažymi jų teisingumą ir skiria juos nuo klaidingų įvykių. Čia remiamasi raštais autorių, kurie, arba patys faktų tikrumo yra liudytojai, arba jie apie tų įvykių tikrumą sužinojo iš pakankamų ir pasitikėtinų šaltinių. Čia taip pat remiasi padarimu bei tradicija.

ISTORIJOS ŠALTINIAI.

1).**Padavimai, tradicijos bei mytai,** istoriškos bei didvyrių dainos yra istorijos šaltiniai, o ypatingai iš tų laikų, kai raštas dar buvo nežinomas, tuom ir reikia butinai jais remtis.

2). **Raštai** yra vienu svarbiausių istorijos šaltinių. Įrašai triobėsių sienose, akmenyse, molio bei marmuro plytelėse ir tt. yra gan svarbus istorijos šaltiniai, tačiau jais vaduotis gana sunku, dėlto jų tyrinėjimu, įvertinimu bei įkainavimu užsiima atskiras mokslas — epigrafika. Svarbiausi įrašai yra egiptiečių, grekų ir rymiečių. Seniausi įrašai vadinami Egipto jeroglifais obelis kosna įrašyti pas Champolioną, paskui Slarmurai iš Paros, kurie dabar yra Oxforde. Juosna 264 m. prieš Kristaus gimimą buvo įrašyta svarbesnieji grekų ir romėnų istorijos atsitikimai, pradedant nuo Cekrospo 1577 m. prieš Kristaus gimimą. Taip pat gana seni ir svarbus istorijai Marmurai Kapitoliaus, kuriuosna įrašyta vardai Rymo konsulių. Tokių įrašų — jeroglifų garsiausi susirinkimai yra Muratoregas ir Grutera.

3). **Pinigai ir medaliai** yra taip pat svarbus istorijai, nes jie spausdinti įvairiais laikais ir įvairiose vietose parodo su kokiomis šalimis įvairių tautų bendrauta, turėta santikiai ir tt.

4). **Heraldika ir Genealogia** yra irgi istorijai svarbios, nes pirmoji yra tai mokslas apie žoles ir parodo kaip kokia joms reikšmė duota, koks buvo žmonių supratimas; antroji nurodo santikį žmonių su taip vadinamais geonologiškais medžiais.

Be šių rašytojų istorijos šaltinių yra ir nerašytų, kaip tai: kapų, pylimų, murų, griuvėsių, miestų, teatrų, amfiteatrų, vandentraukių, tiltų, įdų, papuošalų ir kit. —žodžiu vadinamų istoriškų paminklų. Daug paminklų randama atkasant užgriautuosius Pompeos ir Herkulanos miestus. Taip pat jeroglifai ir griuvėsiai piramidų ir indų šventyklų rodo tų trijų tautų apšvietos laipsnį ir garsumą senovėje. Visi tie istorijos paminklai yra senovės padaras, juos gi tyrinėjantis ir jų reikšmę įkainuojantis mokslas vadinasi — archailogija, istorijai padedamieji mokslai. Kad apipasakot kokis nors dalykas, reikia domą kreipt į laiką ir vietą. Dėlto istorijai tyrinėt yra reikalinga turėt pakankamai žinių iš chronologijos ir geografijos, arba kitaip sakant, reikia vaduotis astronomiška ir istoriška chronologija.

SVEIKATA.

F. L. I. S.

VAISTAI IR APSISAUGOJIMAS NUO VUODŲ.

Parašė **L.O.Howard, Ph. D.**

Įžanga.

Nuo to laiko, kuomet sužinota, kad vuodai yra netik įkiruș, bet ir platina drugio, geltonojo drugio, filiariso, ir dangos karščio perus, daugel darbo padėta kaip pavienių, taip ir bendrai susijungusių žmonių, kad išrast prieš juos vaistą. Daug vaistų ir veikimo plenų yra išbandyta ir tai kas žemiaus pasakyta, yra tik sutrauka tų darbų.

APSISAUGOJIMAS NUO ĮKANDIMO.

Apsaugojanti skystimai. Kamparo spirutu ištrynus veidą ir rankas, arba užsilašinus kelis lašus ant priegalvio nakčia galima apsisaugot nuo vuodų per kiek laiko. Tą pat ypatybę turi ir palėjų aliejus (oil of pennyroyal). Nė vienas iš tų dalykų ilgai neužsilaiko, tai yra, vieną kartą juos panaudojus užtenka tik vienai nakčiai. Mėtų aliejus, citrinos sultys ir uksusas taip-pat buvo patariama kaip kuriose aplinkėse, degutas taip pat buvo vartojamas, ypatingai ten, kur vuodų daug randasi. Citrinų aliejus (oil of citronella) yra vienas geriausių priemonių. Kai kurie žmonės, bet nevisi, nemėgsta jo kvapo, tačiaus jis pasekmingai apsaugoja nuo vuodų per keliatą valandų. Geriausis mišinys, kurį rašytojas yra bandęs, buvo jam prisiųsta C. A. Nasho iš New Yorko, ir yra sekančiai sutaisytas:

Oil of Citronella 1 uncija.
Spirits of camphor 1 "
Oil of Cedar ½ uncijos

Paprastai keliatas lašų ant abruso, užkabinto ant lovos galvų galo, neprileidžia paprastųjų namų vuodų. Kur jų yra labai daug ir kur jie labai įkirus, užtenka su keliatu lašų išsitrint veidą ir rankas. Tačiau ir tas mišinys nustoja savo jiegos, jei stovi per visą naktį. Geltonojo drugio vuodai (Stegomyia calopus), laike miego papratę kandžiot švintant, iš ryto. Tuo laiku dauguma žmonių kietai miega, o mišinio veiklumas kaip tik tuo laiku sumažėja. Taigi pietų valstijose, kame tie vuodai randasi, manoma, kad tas apsaugojantis mišinys nėra taip geras, kaip šiauriuose. Tačiau tas mišinys gali but vartojamas iš ryto, prieš pat aušrą ir tuomet jis bus taip veiklus, kaip ir kitose aplinkybėse.

Mišinys, kurį pataria E. H. Gane, iš New Yorko, yra sekantis:

Castor Oil 1 uncija
Alcohol 1 uncija.

Tas mišinys yra geras dėlto, kad neturi nemalonaus citrinų aliejaus kvapo.

Oscar Samostz, iš Austin, Texas, pataria sekančią formulą:

Citrinos aliejaus 1 unciją,
Skystos vaselinos 4 "

Tas mišinys sulaiko citrinų aliejaus garavimą. B. A. Reynolds pasekmingai vartoja New Orleans mieste 20 minutų aliejaus ir vieną unciją vaselinos arba lanolino.

Yra patarimu vartot 5 procentų patašiaus sulfato soliuciją arba kasijos aliejų (oil of cassia). Filipinų salose labai plačiai vartojamas tyras kerasinas.

SIETELIAI IR UŽDANGALAI.

Nereiktų smulkmeniškai nė aiškint to kių visiems žinomų priemonių, kaip dėjimas sietelių namuose, vartojimą tinklelių lovoms, arba nešiojimą veido uždangalų ir pirštinių naktimis vietose, kuriose randasi daug vuodų. Sieteliai turi but įdedami labai atsargiai, gerai pritaikyti, suveriami, sulenkiami, arba pakeliami. Langų ir durių sieteliai niekad negali but perstandriai įdėti; ir su gerai pritaikytais sieteliais vuodai dažnai turi porgą įeit; visuomet turi but žiurima ir saugojama, kad jie neįeitų. Kaip kuriais meto laikais vuodų apgyventose aplinkėse jie bando įeit net per sietelius ir dažnai įeina. Kur jų yra labai daug, vielų sieteliai turi but atsargiai ištepti karasinu arba citrinų aliejumi.

Dirbant lovų užlaidas turi but užtektinai medegos, kad butų galima užlaidą gerai palenkt po matresu, ir turi but atsargiai žiurima, kad nebutų skylių audekle, iš kurio užlaida yra daroma. Dažnai pasitaiko, kad vietose, kur yra daug vuodų mažesniuose viešbučiuose lovų užlaidos yra labai prastame stovyje ir keliaujant po pietų valstijas prisieina turėt siulų ir adatų, kad galima butų užlopyt arba susiųt suirusias ar sukidusias užlaidas. Keliaujant po tropikus ar kitas šiltas šalis tinkleliai ant veido yra butinai reikalingi. Yra padaromi lengvi rėmeliai taip, kad jie kaip kepurė uždengtų galvą ir po tam apdengiami vuodų sieteliais. Panašųs rėmeliai, sulankstomi, kad lengviau butų galima nešiot, yra padaromi uždengt lovą nakčia. Ir rengiantės keliaut į tropiškas ar drugio pilnas vietas toki prietaisai butinai turi but prirengti ir paimami.

Kaip langų taip ir kituose sieteliuose svarbu, kad butų tinkamas tankumas. Per dvidešimts vietų tankumo viename colyje vuodai neįeina, bet per penkioliką kaikurie įlenda.

Apdengimas,veisimosi vietaip pat visur turi but apdengtų. Kame lytaus vanduo yra laikomas dideliuose kubiluose, kaip tai užlajos valstijų miestuose, butinai juos reikalinga apdengt sieteliais, ir dabar visur to reikalaujama. Lytaus vandeniui bačkos dengtos sieteliais, išskyrus tas vietas, kur žuvys laikoma; reikia naikint vuodus pradžioje jų gyvenimo. Vandens bačkos pigiai galima pridengt geležiniu lanku su tvirtu kartunu ar maišo neskylėtu audeklu, taip kad audekle butų palikta užtektinai vietos susitraukimui.

Rukinimas. Bile kas, kas tik deginant padaro daug dumų, vuodus nuvys į šalį, taigi įvairus rukinimui dalykai yra vartojami tų, kurie po laukus turi gyvent. Daug įvairių dalykų yra vartojama tam tikslui ir namuose.

—o—

KIBIRKŠTELĖS.

Aną dieną eidamas patvoriu išgirdau kaščinką stenant ir beldžiantės. Apsidairęs pamačiau Worcesterio žvalgą, vienu kelių atsiklaupusį ant Darbininko, kitu ant Draugo (Garsas su Tėvynės Balsu kiek toliau gulėjo, laukdami savo eilės) ir abiem rankom kilnojant sunkų kujį. Priėjęs arčiau jo paklausiau:

—Prieteliau, ką dirbi?

—Laisvamanius kalu prie gėdos stulpo.

—Juk esi katalikas, tai bijok Dievo.

—A, pšekrep! O ko nėjo su musų paroda pasivaikščiot....

—Bet prie stulpo nė žydai Kristų ne kalė, tik prie kryžiaus.

—Tik palauk, o męs jiems dar ir kryžiaus karę paskelbsim.

Pabijojęs, kad jis mane pirmiausia ne nukryžiavotų, nuėjau šalin—Mik.

o

Uosis išrado naują budą griekų atleidimui. Prie jo išradimo nėra reikalinga nė mea culpa, nė mea maxima culpa. Užtenka tik žlugusios bendrovės šėrus kam nors padovanot, ir griekai atsileis. Uosis tokiu budu jau apsivalė nuo griekų, kurių jis buvo prisidirbęs par davinėjant kunigo J. Žilinsko "Žemės bankos" šėrus. Tai yra labai pigus confiteor. Jei kas turit lietuviškų šėrų, neturinčių jokios vertės, nenumeskit juos, bet sunaudokit išsipirkimui iš griekų. Nors pamėginkit — Mik.

o

Nėra civilizuotesnių žmonių už italijonus. Kas rengia apvaikščiojimus su parodomis, prakalbomis, dainomis, muzika, o jie tai su bombomis, dinamitu, revolveriais, tik pleškina, ir per šventą Antaną, ir per šventą Roką, ir per škaplierną, ir per žolinę, ir per ražančiavą, ir dar kitose šventėse. A, tai energiški žmonės!—Jonas Plonas.

o

Ką jųs ten stebitėsi, kad daktaras ne daktaravimais pelno sau duonutę, bet aplikacijų rašinėjimu? Pas mus, ot, yra daktaras, kuris užsiima ne daktaravimu, bet vištų ganymu. Nuo ryto iki vakarui jis varinėjasi, ir laukia kada kuri nors padės kiaušinį..... Guz.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York N.Y.

TIESI KELIONĖ į LIETUVĄ PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

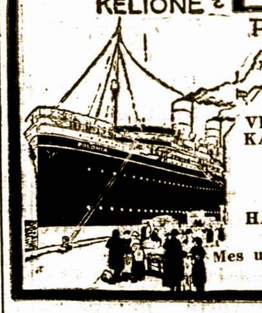

Važiuokit visi parankiu ir tiesiu keliu! Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių)
VISA TREČIA KLIASA PADALINTA Į KAMBARIUS 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų.
LITUANIA ——— rugsėjo 6-tą.
POLONIA ——— Rugsėjo 20-tą
Iš New Yorko ir Bostono į:
HAMBURGĄ $103.50—PILIAVĄ $106.50 — į Liepojų ir Klaipėdą $107.—
Mes užmokame gelžkelį iš Bostono į ew Yorką
Kreipkitės prie vietinio agento.

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą — ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikiais — pleiskanos tuojaus sunaikina juos.

Nusipirkite bonką *Ruffles* savo aptiekoje šiandio už 50c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į labaratorija.

P. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK—HAMBURG, DIRECT
Trumpiausi susisiekimai su visoms Centralinės Europos prieplaukoms.
LAIVAI IŠPLAUKS KAS KETVERGAS
Nuo Pier 86, North River, 46th St., New York, kaip 12.
Ruimai su 2, 4 ir 6 lovomis ant šių visų garlaivių. Specialiai valgomieji ruimai, rukymui ruimai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiojimui dėniai, visas tas patvarkymas trečios klesos pasažieriams.
Laivai: Hansa, Bayern, ir Wuerttemberg, taipgi turi kelius speciališkus kambarius. du nauji 20,000 tonų, 3-jų šriubų laivai RESOLUTE ir RELIANCE išplauks mainais kas antrą utarninką, su 1, 2, ir 3 kliasos pasažierais.
Dėl užsakymų kreipkitės prie musų agentų arba į UNITED AMERICAN LINES, INC.,
39 Broadway, ——— New York, N. Y.

NAUJA KNYGA VISIEMS REIKALINGA:

KAIP IŠSIIMT PILIETIŠKAS POPIERAS?

Ką-tik išėjo iš spaudos knyga, kaip išsiimt pilietiškas popieras su visais reikalingiausiais klausymais ir atsakymais, ANGLŲ ir LIETUVIŲ KALBOSE.

Galite gaut pas mus, kaina ..... 30c.

M. PALTANAVIČIA,
15 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.

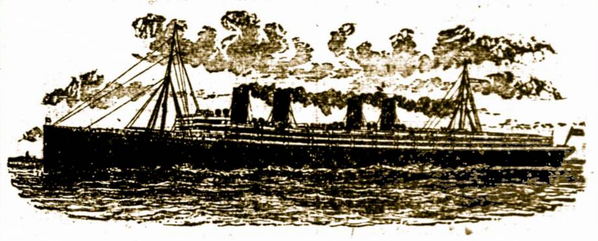

SIŲSKITE PINIGUS Į LIETUVĄ

Pakol kursas dar žemas, pasinaudokite, siųskite pagelbą savviemsiems.

PINIGŲ KURSAS ŠIANDIEN YRA:

PINIGAIS ——— $1.40
ČEKIAIS ——— .90

Siunčiant dideles sumas, duodame speciališkai žemą kainą. Pinigus pasiunčiame pagal dienos kursą

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

VAIKŲ BIURO DARBAS. 1912 metais kongresas išdirbo įstatymus, kuriais buvo sudarytas Vaikų Biuras. Tas Biuras buvo padalytas dalimi Darbo Departamento ir Kongreso paskirta jam priedermė ištirt ir paskelbt viską, kas liečiasiasi vaikų gerbuvio tarpe įvairių klesų musų gyventojų.

Per septynerius metus savo gyvavimo, Vaikų Biuras surinko nemaža informacijos apie vaikų padėjimą Suv. Valstijose. Jo pirmoji užduotis buvo surast, kodėl tiek daug kudikių miršta kudikystėje. Mažiausia trįs šimtai tukstančių kudikių gimusių per metus Suv. Valstijose, miršta neišgyvenę dvylikos mėnesių. Kas tai yra per priežastis?

Vaikų Biuro agentai ėjo į miestų ir kaimų distriktus, kad surast tam klausimui atsakymą. Jie lankėsi namuose, kuriuose kudikiai gimė ir tyrinėjo apystovas, kuriose jie gyvena ar miršta. Ką Biuro agentai patyrė, buvo atspaudinta raportuose, kurie parodo, kad daugiau prie žasčių, kurios veda prie kudikių mirties, ar kurios neleidžia jiems išaugt kaip jie turėtų į sveikus ir veiklius vyrus ir moteris, yra galima prašalint ir kad didelis kudikių skaičius gali but nuo mirties išgelbėta, jei jie ir jų motinos butų tinkamai užlaikomi.

Vaikų Biuras taip pat ištyrė ir paskelbė apystovas, kuriose kudikiai dirba ir žaidžia, ir kaip apsieinama su tais, kurie yra silpno proto arba nerangaus pobudžio. Jis atspaudina biulitėnus su apeinančiais kudikių įstatymais, kitus aprašančius veikimą kudikių labui Suv. Valstijose ir kitose šalyse ir dar kitus su patarimais draugijoms dirbt labdarybės darbą jų apielinkėse, Biuras taip pat prirengė seriją knygučių, pamokinančių motinas, kaip užsilaikyt pačioms ir kaip užlaikyt kudikius. Trumpai sakant, Biuras stengėsi but tarpininku ir suteikt įvairias žinias, kurios paliečia kudikius.

Pradžioje antrų metų musų karės, Vaikų Biuras, padedant Tautiško Apsigynimo Tarybos Vaikų Apsaugojimo Sekcijai, kad geriau išaiškint reikalą apsaugojimui kudikystę kaip ir ramybės laikais, pradėjo vest metinę kudikių kampaniją. Tai kampanijai prógramas buvo sudarytas, pasiremiant tomis žiniomis, kurias Biuras buvo surinkęs laike penkerių metų tyrinėjimo. Tame programe už reikalingiausius dalykus kiekvienoje apielinkėje buvo skaitoma, pirma, visuomeniškas apsaugojimas vaikų ir kudikių sveikatos; antra, užtikrinimas kiekvienos šeimynos įeigų, kad motina galėtų but namie ir prižiurėt vaikus, vietoje eit dirbt, kad juos užlaikyt; trečia, viso laiko mokslas kiekvienam mokyklos amžiaus vaikui ir apsaugojimas ir prižiurėjimas dirbančiųjų vaikų; ketvirta, suteikt vietą ir progą žaist visiems vaikams ir jaunuomenei.

Beveik kiekviena motina Suv. Valstijose išgirdo apie svėrimą ir mieravimą, kurie buvo daromi vaikų metais, kad nurodyt tėvams ir draugijoms ko kudikiams reikia Daugelis motinų taip pat išgirdo apie "Buk Mokykloje" vajų, kitą iš musų veikimo darbų. Laike šio vajaus buvo nurodyta mokyklos nauda, sulyginant su nauda darbo ir tėvai buvo raginami laikyt savo vaikus mokykloje kuoilgiausia, kad jie gautų progą išlavint protą ir kuną, ir galėtų aiškiai žiurėt į ateitį.

Vaikų metai buvo kooperatyvis darbas. Prie to darbo buvo patrauktos įvairios organizacijos, kaip tikybinės, taip ir svietiškos, daktarai, slaugės, mokytojos, veikėjai, ir visi tie, kuriems rupi kudikių gerovė. Jie visi prisidėjo dėlto, kad pagerint jų apielinkės vaikų buvį, ir pradėjo išdirbt daug konsirvatyviškų plenų kudikių labui. Tarpe metų darbo pasekmių galima priskaityt įsteigimą vaikų sveikatos centrų ir kudikių, naujų žaislams daržų, daugiau slaugių ir geresnių tiesų vaikų apsaugojimui. Tarpe mažiau paliečiančių, bet namažiau vertės turinčių pasekmių, yra kooperacijos pastangos, nes vaikai yra butina gyvenimo dalis kiekvienos apielinkės ir nusprendimai, kad darbas, kuris buvo pradėtas vaikų metais butų tesiamas ir toliaus. Už vadovą tame darbe Vaikų Biuras išleido taisykles, pritaikytas vaikų labui. Tos taisyklės buvo sudarytos per daugel susirinkimų, kurie buvo laikyti devyniuose miestuose užsibaigus vaikų metams. Susirinkimuose dalyvavo daugelis veikėjų, kaip ir daugelis žymių svečių iš užrubežinių šalių, atsižymėjusių savo šalyse kaipo ekspertai dalykuose apeinančiuose kudikystę, taip, kad ten sudarytos taisyklės galima laikyt už teisingus nurodymus, kas vaikams yra reikalinga, kad jie išaugtų taip kaip reikia.

LEGAL AID DRAUGYSTĖS.

Nuo gimimo iki mirties, biednas žmogus prigavikų auka. Jis tiki, jog teisybė visiems priguli, bet tuoj randa jog už ją reikia mokėt pinigus, ir jis neturi užtektinai užmokėt advokatui. Yra apsaugot tokius, jog Legal Aid draugystės organizuotos ir atlieka savo darbą žmoniškai, praktiškai ir pasekmingai. Bile biednas gali keiptis prieLegal Aid draugysčių. 1876 m. keli Amerikos piliečiai (bet Vokietijoj gimę) po vadovyste Arthur von Briesen, susirinko ofisuose buvusio gubernatoriaus, Edward Salomon, kuris tuom laiku buvo advokatu New Yorke, įsteigt organizaciją, kuri teikė dykai legališką pagelbą vokiško paėjimo žmonėms New Yorko mieste, kurie neturėjo pinigų užmokėt už legališką pagelbą.

Nuo pat pradžios organizacijos įsteigimo matyta, jog geriausia inkorporuot tą organizaciją. Kovo 8, 1876 m. "German Legal Aid Society" buvo inkorporuota Albany, N. Y. ir tik apsaugojo atvažiuojančius naujokus nuo įvairių apgavikų, kaip tai, nuo staluojamujų namų savininkų, ir tt.

Pačiu laiku Chicagoj prasidėjo nepriklausomas, bet panašus judėjimas. Kaip New Yorke taip ir Chicagoje, papildytos prigavystės kreipė atydą į ateivius, ir prie organizavimo draugysčių jiems pagelbėt. Didis skaičius suviliotų jaunų mergaičių, po priedanga darbo pasiulymų, sujudino to miesto moteris ir privedė prie organizavimo 1886 m. draugystės, kuri sekančiais metais inkorporuota po vardu "The Protective Agency for Women and Children" Tuoj ta draugystė išaugo į legališką draugystę.

1888 m. per Ethical Culture draugystė Chicagoje, tame mieste įsteigta antra legališkos pagelbos organizacija. Šita draugystė legališkai tarnavo visokiuose atsitikimuose visiem s žmonėms, nepaisant tautos, rasos, ar lyties. Pinigai, užlaikymui draugystės, mielaširdingų žmonių aukuoti.

Pirmas dešimtmetis naujo šimtmečio parodė, jog organizuotas legališkos pagelbos darbas išsiplėtos į tautišką projektą. Išsiplėtojimas negreitas, bet tvirtas, ir apie 1910 m. organizuotas legališkos pagelbos darbas buvo tvirtai įsteigtas visuose miestuose.

Per kitus keturis metus darbas žymiai didėjo. Ir 1909 metais keturiolika organizacijų egzistavo, pabaigoje 1913 m. buvo dvidešimts aštuonios ir 1917 m. buvo keturias dešimts viena, tarp kurių buvo dvi viešos apginėjų organizacijos, kurios veikė netik civiliškuose, bet ir kriminališkuose reikaluose ir keturi apginėjų ofisai, kurie užsiėmė tik kriminališku darbu. 1921 m. buvo 54 legališkos pagelbos draugystės ir suvienytos organizacijos, ir visuose miestuose. kur tik legališkos pagelbos darbas įsteigtas, darbas tvirtai augo.

Legal Aid draugystės ima dvejopą užmokestį. Pirmas užmokestis yra rankpinigai, kuomet žmogus prašo pagelbos, įvairios organizacijos ima nuo dešimts iki penkias dešimts centų; antras užmokestis, kuomet organizacija jiems surenka ar atima nuo kitų pinigus, žmonės organizacijai moka nedaugiaus 10 procento.

Kuomet organizacija ima tuos rankpinigus, ar tai dešimts, dvidešimts penkis ar penkiasdešimts centų, tai ypata tik užmoka už išlaidas, kurias jo atsitikimui organizacija išleidžia, kaip tai, už telefoną, gatvekario išlaidas, ir už krasos ženklus.

Yra papratimas visų organizacijų reikalaut nuo klijento, kuomet gali, užsimokėt už teismo išlaidas ir liudytojų išlaidas. Kartais organizacija priversta užbaigt atsitikimus, kuomet tik organizacijai prisieina praleist pinigus, laiką ir pastangas.

Legal Aid organizacijos gali duot biedniems kuogeriausią legališką patarnavimą. Visuomet galima prieit prie jų advokatų, nes tai priedermė. Visus atsitikimus prižiuri legališkos pagelbos ofisas kaip bile privatiškas teismo ofisas. Tarnystė ar patarimai yra kuogeriausi, nes jų advokatai per ilgą ir atkartotą patyrimą tampa specialistais biednujų reikaluose. Legal Aid draugysčių įvairių miestų adresus galima gaut iš Foreign Language Information Service, Lithuanian Bureau, 119 West 41-st Str., New York City.

—o—

Anglijos priemeras Lloyd George žada parašyt dienyną, arba dieninius užrašus iš savo gyvenimo, kuriuos lengvai galės parduot už 100,000 svarų sterlingų (arba apie ($450,000). Iš to kai kas sprendžia, kad jam jau atsibodo politikos ir todėl kalba apie dienyno rašymą ir jo pardavimą, kad pasitraukęs iš savo dabar užimamos vietos, galėtų gyvent už gautus už dienyną pinigus.

Išgedę dantys dažnai yra priežastimi reumatizmo ir narių skaudėjimų, kaip aiškina Suv. Valstijų sveikatos biuras, kuris patarią, kad dantų šaknys turi but ištirtos su X-spinduliais, kad sužinojus, ar nėra išgedusios.

AMERIKOS LIETUVIS ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

LIETUVOS POLITIKOS REIKALUOSE.

LIETUVOS PILIEČIAMS.

V. Kodėl ir kaip reikia užsirašyt Lietuvos piliečiais.

Męs Amerikos lietuviai turime išreikšt savo norą but Lietuvos piliečiais ir išsiimt Lietuvos republikos pasus dėl šių priežasčių:

Reikia užsirašyt, nes kas nepriklauso prie jokios tautos ir jokios valstybės, yra žmogus be vardo, be tiesų, yra visuomenės atmata ir pastumdėlis.

Reikia užsirašyt, nes negali but nė pasaulio piliečiu, tas, kurs nesugeba but geru savo tautos ir savo krašto piliečiu.

Reikia užsirašyt, nes pasisakydami aiškiai už Lietuvą męs tuom įgyjame sau ir savo kraštui vardą ir pagarbą visų pasaulio tautų. tuom įgyjame sau Lietuvos globą ir užtarimą kiekviename svarbesniame musų reikale.

Reikia užsirašyt, nes didindami skaičių Lietuvos ištikimų piliečių, tuom pat stiprinąme savo krašto pajiegas, reikšmę ir įtekmę.

Reikia usirašyt, kad nors sykį sužinojus aiškiai, kas stovi už Lietuvą ir kas ne. Ypač Amerikoje męs turime daug tokių, kurie lietuviais save vadina, ir lietuvių kalbą vartoja, ir literaturą lietuvių kalboje leidžia ir platina, o kurie betgi laiko Lietuvos valstybę didžiausioje neapykantoje ir ne tik patys nėkuomet Lietuvos nėra rėmę, bet dar yra dėję pastangas, kad ir kiti to nedarytų. Tačiaus kiek tokių Lietuvos neprietelių baldė į Lietuvos duris ir gal buvo įleisti. Visatina registracija privers tokius nors sykį parodyt aiškiai savo veidą, pasirinkt galutinai vieną iš dviejų kelių; ar už Lietuvą, ar prieš ją.

Reikia išsiimt pasai, kad iš to Lietuva turėtų nuolatines įeigas, taip kaip turi kitos šalys. Senoji Rusija iš savo piliečių svietur gyvenančių imdavo po 30 rublių metams (apie $15.00 sulyg tų laikų kurso). Tad jei Lietuva paims už pasą pirmais metais $10.00, gi paskui už jo pailginimą tik po $500. kasmetai, nerugokime, kad tai perdaug. Perdaug gal bus tik tiems, kuriems apskritai kas nors Lietuvai sumokėt bus didelė naujiena kurie ikišiol vis tik svetimiems reikalams mokėdavo. Bet kada visi Lietuvos piliečiai išpildys tą savo pareigą ir išsiims pasus, Lietuva iš to gaus tiek žymios paramos, kad jai gal nereikės ir aukų žiurėt. Jei ji savo krašto atstatymo reikalams ir kels paskolos išeivijoje, tai nebus laukiama kokios malonės, bet bus tai tik patogi tranzakcija, įdėlis Suv. Valstijų doliarių į tvirtą Lietuvos valstybės ukį.

Kaip išsiimt pasą.

1. Nueik į artimiausią Lietuvos paskolos stotį, ar į kitą lietuvių viešą įstaigą, kuri tuo reikalu susineš su atstovybe Washingtone ir paprašyk paso aplikacijos lapo. Tą su atyda išskaitęs, žinosi visą kas yra reikalaujama. Be to visų reikalingų paaiškinimų bus galima gaut Paskolos stotyje.

2. Paskolos stotys padės aplikaciją išpildyt, privest prie viešojo notaro ir išsiųst aplikaciją į Washingtoną.

3. Manant gyvent Amerikoje reikalingas tik pasas, už kurį reikia užsimokėt $10.00, o paskui už to paso pailginimą kas metai tik po $5.00.

4. Manantiems netrukus važiuot į Lietuvą be paties paso dar yra reikalinga to paso viza, už ką dar viršaus reikia siųst $5.00.

5. Reikia vengt tų agentų, kurie už aplikacijų išpildymą norėtų storai pasipelnyt. Visas išpildymas prašymo paso blankos ne turėtų kainout daugiau kaip $1.00. Tuo reikalu pagelbos bus galima gaut iš pasišventimo Lietuvos labui.

6. Nėsant ant vietos paskolos stoties, jei galima, tai lai tos kolionijos draugijos sukrunta ją įkurt. Jei to negalima padaryt, tai pasų reikalu lai kiekvienas kreipiasi stačiai į Lietuvos atstovybę, (1925 F Street, N. W., Washington, D. C.).

Iš viso kas čia išdėstyta yra aišku, kad Lietuvos paskolos stotims atsidaro nauja dirva plataus darbo. Tas darbas pasiseks stotims atlikt tik tuomet, jei plačioji visuomenė po kolionijas tą stočių darbą rems. Ypač svarbu, kad lietuvių draugijos, kurios remia paskolos stočių darbus, kad jos savo gabiuosius narius, sekretorius, priskirtų paskolos stočių pagelbai. Toki, pamainomis darbą pasidalindami galės daug pagelbėt stočių komitetams.

Męs, Amerikos lietuviai, stovime prieš didelius tautos kvotimus. Tik visi išvien stokime dirbt, o kvotimus išlaikysime.

Lietuvos Informacijų Biuras.

KĄ GALI GAUT "AM. LIETUVIO" SANKROVOJ.

Britvos – Skustuvai–

Puikųs gvarantuoti skustuvai po $1.50, $2.00, $2.50, $3.00, $3.50, $4.00, $5.00. Visi skustuvai permainoma.

Steoreskopai.

Stereoskopai labai gero išdirbimo parsiduoda po $1.50. Stereografiški paveikslai: 101, historiškos vietos Amerikos; 102, Washingtono miestas; 103, Niagara vandenpuolis; 104, per Dixie Land; 105, Yellowstone parkas; 106, kelionė ant Pacifiko; 107, kelionė po didelius Amerikos miestus; 108, kelionė ant Philipinų salų; 109, kariški laivai Amerikos; 110, Kristaus gyvenimas; 111, kelionė po Palestiną; 112, kelionė po Chiniją; 113, kelionė po Romą; 114, kelionė po Italiją; 115, kelionė po Angliją ir Francuziją. 116, kelionė po Vokietiją; 117, kelionė po Norvegiją; 118, stebukali Europos; 119, gražios vietos senam krašte; 120, mada ženatvės; 121, francuziškas kukorius; 123, vaikai vis vaikai; 124, kelionė automomilyje po pasaulę; 125, kelionė per Panamą; 128, kelionė ant Amerikos kariškų laivų; 130, Kanada ir kalnai; 131, francuzų-anglų karė; 133, Italijos karė; 134, Amerikos didžiausi kariški laivai. Labai puikus laikų praleidimas. Paveikslai 50c. už 25 serijas.

Popieros.

Lietuviškų gražių popierų gromatom rašyt pas visokius gimines ir su gražiom tautiškom eilutėm, su Lietuvos kunigaikščiais, su Lietuvos himnu, drutais, gražiais konvertais atspausdintais, parsiduoda po 50c. tuzinas.

Atvirutės.

Lietuviškų atviručių turime keletą skyrių; gali gaut 12-ką už 25c.

Armonikos.

Kątik apturėjom iš Vokietijos labai puikių armonikų su viena, dviem ir trim eilių klevišių. Puikiausios armonikos kainuoja tiktai 40 dol. kas pirma buvo 125 dol. Taipgi apturėjom ir gražių skripkų, kaina nuo penkių dol. eina augštyn. Taipgi yra ir mažų skripkų vaikams mokintis.

Auksiniai pagražinimai.

Pas mus galite gaut žiedų, auskarių, spilkų, rankovinių guzikų, retežėlių prie kišeninių laikrodėlių ir gražių perlinių karielių, parduodame labai pigiai, sulyginus su kainomis krautuviu, kur randos brangios. Tik geros rušies daiktus parduodam.

Fontaninės Plunksnos.

Pas mus galite gaut geriausio išdirbinio fontanines plunksnas Watermans, tai yra seniausių ir geriausių plunksnų išdirbystė. Kainos prasideda nuo $2.75, eina aukstyn. Gražiai auksu ir sidabru išsodintos plunksnos po 7 iki 10 dol. Visos gvarantuotos, taip, kad jas pirkėmas neapsigausi.

Grafofonai ir Rekordai.

Pas mus galite gaut Columbijos grafofonus ir rekordus. Grafofonai po 25 dol., 40 dol., 50 dol. ir daugiau. Rekordai po 75c. Reikalaujant prisiųsime katalogą lietuviškų, lenkiškų, rusiškų ir angliškų rekordų.

Knygos.

Pas mus gali gaut knygų katalogą ir pasirinkt sau puikių knygų dėl pasiskaitymo.

Vėliukai.

Turime gražių lietuviškų ir amerikoniškų vėliukų. Norint papuošt savo namą, dalyvaut parodose, butinai vėliukai reikalingi. Už 75c. prisiųsime lietuvišką ir Amerikonišką vėliukus bile kur.

Spaudos darbai.

Mes padarome visokius spaudos darbus greitai, gražiai ir pigiai. Tikietus, plakatus, kvitas, adresus, konstitucijas, kątik turite, mes jums padarysim kuogreičiausia — prisiųskite mumis.

"Amer. Lietuvis,
15 Millbury St.,
Worcester, Mass

AUTOMATIŠKA YLA.

Įsigyk šią praktišką yla!

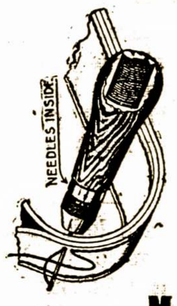

Su šia yla gali taisyti savo čeverykus, pleškes ir kitokius storus siuvimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai butinai nusipirk iš musų šitą yla arba įduok savo pažystamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisiuntimu tiktai ..... 75c.

Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špulinkė dratos. Mokestį galima siųsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

NAUDOKITĖS !!!!!!

Kas prikalbins "Amerikos Lietuviui" penkis naujus metinius skaitytojus ir paėmęs prenumeratą už čielus metus, sumoje $12,50, atsiųs "Amerikos Lietuvio" administracijon, priduodant pilnus ir tikrus adresus, tas gaus vieną šitų geriausio išdirbimo Fontaninių, auksinių plunksnų

DYKAI.

Pasinaudokite šia proga ir gaukite musų dovaną, kurią galėsite naudot per visą gyvenimą, nes plunksna yra auksinė ir dėl to nerudyja.

"AM. LIETUVIS,"
15 Millbury St.,
Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS.

Dr. Bernotaitė uždrožė profesoriui. Clark universitete įvykus kalboms, to universiteto profesorius Colliers neprielankiai išsireiškė link Suvienytų Valstijų valdžios, kuri pripažindama Lietuvos nepriklausomybę, sulaužė Wilsono administracijos duotą žodį, ne skaldyt Rusiją. Lyginai neprielankiai išsitarė ir link senatoriaus Lodge, kuris Lietuvos pripažinimui daug darbavosi. Čia gavus balsą dantistė, Biruta Bernotaitė, duktė senojo veikėjo Worcesterio lietuvių tarpe, šitam profesoriui uždrožė, pasakydama, kad daugiau reikia žiurėt į tautą, ne į teritoriją. Lietuvių tauta su slaviškomis tautomis neturi nieko bendro nė kalboje, nė papročiuose. Ji paeina iš Indo-Europos gimines, turi savo kalbą iš Sanskrito, ir kaipo tokia, per daug metų kovojo, kad pasiliuosavus iš slavų jungo. Ir dabar Suvienytos Valstijos pripažįstant lietuvių valstybę, pasielgė labai teisingai atsilyginant, nes lietuviai Suv. Valstijoms buvo talkoj laike pasaulinės karės. Todėl ir senatorius Lodge veikė labai teisingai ir sąžiningai, netik pats veikdamas, bet ir kitus supažindindamas su lietuvių tauta, ką paliudija laiškas New Hampshir senatoriaus George H. Moses. Ir profesorius Collier neturėjo ką sakyt.

Ačiu dr. Bernotaitei už apgynimą teisybės lietuvių reikaluose.

Šeimyniška betvarkė. Pereitą savaitę minėjome, kad A. Šaulis tapo užpultas dviejų vyriškių gatvėje ir peiliu sužeistas. Dabar paaiškėjo, kad jį užpuolė ir sužeidė Juozas Zikas, su kurio pačia artimuose prietikiuose A. Šaulis buvo. Dabar dėl to eina teismas. Ziko pati sėdi kalėjime.

Atvyko į svečius ir prigėrė. 9 metų vaikiščis R. Morin atvyko iš Marlboro į svečius pas savo gimines ir nuėjęs į Institute parko prudelį pasimaudyt, ten prigėrė.

Apskundė miestą. J. P. O. Davis, gyvenantis prie Stford gatvės apskundė miestą, reikalaudamas atlyginimo $285 užtai, kad dėl didelių lytų, vanduo išgriovė pamatus jo daržinės, nes vanduo neturėjo nubėgimui kelio gatvės rištaku.

$3 už bonką pieno. G. W. Peel paglemžė bonką pieno iš krautuvės prie Green gatvės, užką tapo areštuotas ir teismo nubaustas užmokėt $3.

Vagystė gatvekaryje. George Duckworth skundžiasi policijai, kad važiuodamas jis Woonsocket gatvekariu, tapo apvogtu; iš kišeniaus jam dingo mašna su $380.

Ona Vaičaitė iš Šviekšnių miestelio šiomis dienomis atvažiavo pasAntana Vaičių, 176 Prescot St., Worcester, Mass.

Atsidarys mokyklos. Po vasaros sezonui, ateinančiame utarninke atsidarys visos viešosios miesto mokyklos. Tad visi ikišiol dykavusieji vaikai mokyklos amžiuje, turi eit prie mokslo.

Staiga mirtis. Širdies paralyžiaus ištiktas staiga numirė james W. Hunt, kuris per 13 metų buvo viršininku Worcesterio pačto ir abelnai per 46 metus dirbo pačte.

Išvažiuos Dantistas F. S. Zurwel pabaigoj šios savaitės į Montello, Mass. ir iš ten sugrįš 5 dieną Rugsėjo.

Pora įtariamųjų. Franas Rufo 16 metų ir jo sesuo Darata, 20 metų, tapo areštuotais kaipo nužiurėti apiplėšime G. W. Green namų. Jiems primetama dar 14 vagysčių, papildytų kitur.

Draugijų reikalai.

Aušrelės susirinkimas įvyks Rugpjučio 31, vakare 8 valandą. Visi nariai malonėkite butinai ateit, nes yra daug svarbių reikalų. Taipgi norinti prisirašyt, malonėkit ateit 83 Green Street.

A. J. Gotautas,
sekretorius.

A. L. T. S. susirinkimas įvyks Rugsėjo 3 dieną, 10 val. ryto, 83 Green st. Visi nariai butinai ateikite, nes bus nominacija centro valdybos narių. **Valdyba.**

Šv. Jurgio draugija rengia koncertą ir prakalbas Rugsėjo 4, A. O. H. salėje, 7 valandą vakare. Dalyvauja Aušrelės choras po vadovyste J. Dirvelio. Kalbės adv. Mileris ir adv. Bagočius. Visų pareiga nueit pasiklausyt. **Rep.**

Rengiama didelis piknikas, įvyks Rugsėjo 3 d., Tatnack'e ant ukės. Bus įvairių žaislų, virvės traukimas, bėgimas ir daug kitokių įvairumų.

Piknikas ir Indijoniška vakarienė. Rengia Lietuvių Apšvietos B-vė, įvyks nedėlioje, 3 d. Rugsėjo, Olympijos parke. Piknikas prasidės išryto, vakarienė—6 v. vakare.

Atsiimkit laikškus iš pašto: Babrauskas Juozas, Baguckis Kastantas, Grankis Theodor, Majauskas Mrs. B.

KĄTIK IŠ LIETUVOS

NAUJA KNYGA

Lietuvos Įstatymai.

SISTEMATIZUOTAS ĮSTATYMŲ, INSTRUKCIJŲ IR ĮSAKYMŲ RINKINYS.

Surinko teisminninkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRIŠČIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS.

Knyga turi 1031 puslapį. Talpina savyje įvairias Lietuvos teises, kuriomis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi.

Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ĮSTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 3 doleriai.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

STEBĖTINOS GYDUOLĖS!

Žaibo greitumu prasiplatino žinios po kitas šalis apie išradimą geriausių gyduolių nuo reumatizmo, SKROM. Mes jas siunčiame į Anglija, Grekiją, ir k., ir vis atrašo, kad puikias pasekmes gauna. Siunčiam visur palei užsakymą. Viena bonka kainuoja $1.35, dvi bonkos $2.50, šešios — $7.50..

Paveikslas išradėjo,
F. Lipnevičius.

Galima gaut pas mus, "Amerikos Lietuvio" ofise, 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA.

Parsiduoda puiki ukė, 65 akrai žemės, geros triobos, stuba, banė, garadžius, vištininkai, Malkinyčia, 3 karvės, 2 telyčios, dvi kiaulės, 30 vištų, daug pripiautų lentų; laukas apdirbtas, apsėtas, apsodintas, 10 tonų šieno, apie 70 bačkų žieminių obuolių, laukas avieičių, žemuogių. Farma yra mieste Spencer, Mass. Parsiduoda labai pigiai. Kas norite adreso, gausite "AM. LIETUVIO" OFISE,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Parsiduoda Farma.

Parsiduoda pigiai graži farma, 135 akrai žemės, 11 kambarių namas su vandeniu, 48x75 pėdų banė, galima laikyt 25 galvijus, silo, apie 50 tonų šieno, ganyklos su giria, sodas, 200 obuolių ir 250 pyčių, 50 vyšnių, apie 300 bačkų obuolių ir tiek pyčių, 35 vištos, 2 arkliai, 13 karvių, 3 veršiukai, visos daržovės, ir visi farmos rakandai. Viskas parsiduoda tik už $7,500. Yra daug didesnės vertės. Del žinių rašykite sekančiu adresu:

P. ŠIMKUS,
Church St., Gilbertville, Mass.
(35—37)

Parsiduoda namai. FARMOS.

PALEI PERRY AVE. 3—gyvenimų, 15 kambarių namas, gesas, maudynės, didelis plotas žemės, įnešt $2000. Kaina $7,700.

PALEI PARKA, 3—gyvenimų 18 kambarių namas, su visu įtaisymu. Inešt $1450. Kaina $10,300.

FARMA 140 margų žemės, Boylstone, gera žemė, puikus miškas, sodas, visi gyvuliai ir padargai. Kaina $9000.

J. J. KALAKAUSKAS,
95 Green Street, Worcester, Mass.

Parsiduoda BANCROFT MEAT MARKET,

6 Millbury Street,

Palei Vernon Sq.

Parduosiu visus įtaisymus $3,500 vertės, už $1800, greitu laiku, nes prisieina apleist miestą pirm pradžios sekančio mėnesio.

Tel. Park 4771.

Parsiduoda Pigiai

2-ji namai su trimis štorais ir 4 šeimynomis, maudyklės, skalbynės, karštas vanduo, elektra ir gesas. Vieta išdirbta nuo daugel metų, kaipo bučernė ir audeklų krautuvė, prie dviejų gatvių, geriausioje lietuvių kolionijoje.

Kas norite eit į biznį ir pasidaryt gerą gyvenimą, tai geresnės vietos ne gausit, — yra prie Ward ir Wade gatvių. Parsiduoda ant 15 nuošimčio.

Turiu gražių, didelių ir mažų farmų, su visais padarais ir galvijais. Turiu miško dėl malkų. Su visokiais reikalais kreipkitės pas —

JONAS BUROKAS,
25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA.

keturkampis pijanas už $10.00, beveik nauja aksominė sofa $2.00, gražus staliukas $2.00, baltas biuras $2.00, baltas rašomas stalas 50 centų.

11 MONTROSE ST. (iš Vernon st.)
viršutinis gyvenimas. Worcesteryje.
Telefonas Cedar 5093 W.

ATYDA VISIEMS!

Worcesterio ir apielinkės lietuviai, naudokitės šia puikia proga. Didžiausias išpardavimas čeverykų. Kam mokėti kitur brangiai, jeigu pas mus gausite taip gerus čeverykus už pusę kainos. Užlaikom čeverykus geriausios išdirbystės kaip vyrams, moterims ir vaikams.

Naudokitės proga tuojau, nes išpardavimas trauksis vieną savaitę. Ateikite ir persitikrinkite.

Brolių Repečkų krautuvė,
27 Millbury st., Worcester, Mass.

PAJIEŠKOJIMAI:

Marijona Raškauckienė su duktere Marcele Raškauckaite, gyventojos Prienų, Naujamiesčio gat. No. 31, pajieško vyro Juozo Račkaucko, buvusio Oregon. Pastaruoju laiku neva gyvena su Jurgiu Šeškiu, R.F.D. 16f, No. Bloomfield, Conn.

Alena Šumauckienė iš Prienų, pajieško savo vyro Martino Šumaucko, kuris buvo Waterbury, Conn. Alena dabar gyvena Birštone. Rašyt į kun. kleboną Akstiną.

Juozas Tankevičius iš Birštono, Alytaus aps., Panemunės gat. No. 41, pajieško savo moteries Monikos, gyvenusios Pittsburgh, Pa. Prašo, kad brolis Antanas Tankevičius, 49½ Ellsworth st., Worcester, Mass., atrašytų laišką.

PARSIDUODA

Geri stubos rakandai: 4 lovos, 12 kresių, pora stalų, pečius, vertas $150.00 geras grafofonas, karpetas. Visi reikalingi indai kuknios, viskas pigiai parsiduoda. Kas nori gali eit ir gyvent į tą pačią stubą. Savininkas iš eina. Adresą rasite
"AMERIKOS LIETUVIO" OFISE
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Parsiduoda gera ukė.

ADMINISTRATORIUS PARDUOS didelę farmą su visais įtaisymais. Yra 10 karvių, arkliai, didelis namas ir banė. Labai pigiai galima pirkti.
BOX 13,
West Brookfield, Mass.
(31—35)

KĮLA IŠGYDOMA.

Su Stuarto Plapao Paduškaite. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kįlos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžių neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jums išmėginimui visai DYKAI.

PLAPAO LABORATORIES,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Farma ant pardavimo

183 akrai žemės, 65 akrai dirbamos žemės, gražios pievos, gera žemė, gražios girios. Stuba, gera didelė banė, trįs kvoteriai mylios nuo geležinkelio stoties. Galima laikyt 6 arklius ir 36 karves ir 25 mažus veršius. Bėgantis vanduo. Viskas gerai sutaisyta ukininkaut. Parsiduoda pigiai. Kreipkitės pas—
ANTANAS JANČIUS,
BOX 163, Barre Plain, Mass.
(32—35)

KAM KENTĖTI?

Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patrini su

PAIN-EXPELLER

Valzbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

Žiurėk, kad gautum tikraji-garsuji per daugiau kaip 50 metų.

Reikalauk, kad turėtų Ikaro (Anchor) Valzbaženklį.

Čėdyk šį Leibelį

Del Brangių Dovanų

Prašyk savo pardavėjo, kad duotų

CHALLENGE PIENĄ

vartok kur tik cukrus naudojamas.

Leibeliai atneša brangias dovanas į namus.

Parašyk bile kuriuo antrašu ant leibelio užpakalio del paveiksluoto dovanų surašo.

"Užsimoka čėdyt leibelius."

Čėdyk šį Leibelį

Del Brangių Dovanų

(101)

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool,
ant naujų, didelių, puikių alieju varomu laivų:

ASSYRIÀ ——— rugs. 15
TYRRHENIA ——— rugs. 20
SAMARIA ——— Spalio 20-tą

Greitas patarnavimas į Lietuvą ir į visas Baltijos valstijas. Puikios vietos, geras valgis.

Taipgi iš New Yorko, ypatiškai prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptone.

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA.

Pasiekia LIETUVĄ į 9-nias dienas.
Dėl informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į
Cunard—Anchor Lines, 126 State St., Boston, Mass.

Parsiduoda 3 gyvenimų namas ir krautuvė, kampas Harding ir Sigel st. Naujai numaliavotas ir ištaisytas namas. Išlygos labai lengvos. Mainyčiau ant kitos krautuvės.
4 SIGEL ST. (ant trečio)
(33—35)

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gyduole, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir numalšina vėmima laike neštumo. Neturi jokių vaistų konksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj, arba rašykit,

Pepsinic Seltzer Co.,

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-sius menesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per toluma ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

Barbernė ir Maudynės!

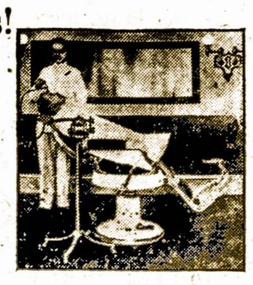

Pranešam ir kviečiam lankytis į musų pirmos klesos BARBERNĘ ir MAUDYNES.

Maudynės prasideda PĖTNYČIOJ 10 valandą ryte, SUBATOJ nuo 6 ryto iki vėlai vakare.

A. Barkauskas,
26 Ward St., Worcester, Mass.
(33—36)

Suite 71. Tel. Park 7636

Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.

Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St., Worcesteryje.
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai.

HOLLAND AMERICA LINE

Geriausias, tiesiausias susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:

RYNDAM Rugs. 2-trą.
NIEUW AMSTERDAM rugsėjo 16-tą.
NOORDAM Rugsėjo 23-čią
ROTTERDAM rugsėjo 30-tą

Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
HOLAND - AMERICA LINE,
89 State Street,
Boston, Mass.

FORD Karai—— FORD Trokai
Fordson Traktoriai— Lincoln Karai.
CONROY MOTOR CO.

"UŽSITIKIMI PARDAVĖJAI"
3—5—7 Hermon St. Worcester, Mass
Telephone Park 401—402.
Igalioti Ford ir Lincoln pardavėjai.
WORCESTER, MASS.
I. H. Greenberg, lietuvis pardavėjas.

"111" CIGARETAI!

10¢
JIE YRA GERI!

Antanas J. Milleris,
Lietuvis advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

Jis linksmas, nes turi

BAMBINO

Valsbaženklis Reg. S. V. Pat. Biure

Kadikiai mėgsta jį!
Jie prašo daugiau!

Bambino yra geriausia gyduolė nuo užkietėjimo, diegimo ir kitų vidurių suirimų. Veikia greitai ir visiškai. Jis yra geriausias kudikių draugas.

35c. aptiekose arba už 40c. prisiunčiame tiesiai iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATA.

Nusilpusios ir Kenčiančios Moterys

apturėję geistiną palengvinimą per vartojimą

SEVERA'S REGULATOR

Moterių Stiprintojaus

Patirsite, kad jisai yra veiksmingas sugrąžimui spėkų sureguliavimui moteriškų funkcijų ir sufeikia sistemai sveiką, normališką padėjimą

KAINA $1.25

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Užsitikimas, teisingas, dentistas pataisys jums dantis.

—v—

Auksiniai dantįs, kuriuos aš padarau, yra geri per metų metus. Aš vartoju tik geriausią materiją.

—v—

Aš ištraukiu dantis be skausmo. Žmonės, kurie bijosi, ateina pas mane.

—v—

Daugiau lietuvių ateina pas mane negu pas kitą kokį dentistą. Kalbame lietuviškai. Darbas gvarantuotas.

Dr. Frederick Brown,
Dentistas.
34 Front st., šale Plaza Teatro.
Atdara vakarais. Worcesteryje.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt, skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jums akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

DR. F. S. ZURWELL
Lietuvis burnos Chirurgas ir Dentistas.
25 Millbury Street,
Telephone C. 3721 J.
Worcester, Mass.
Nedėliomis pagal sutartį

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.

Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu—

15 MILLBURY ST.,
Tel: Park 8177. Worcesteryj.

JONAS ČERNIUS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.

LIETUVIS,

MALIORIUS,

FOTOGRAFAS

Worcesterio PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $20,000,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakare.